

Embargo tot 3 oktober 2013, 14.00 uur

Datum raadsvergadering	13-11-2013	Registratienr.	BD 13.3927295
Raadscommissie	Alle	Datum B&W besluit	1 oktober 2013
Datum raadscommissie	06-11-2013	Portefeuillehouder	Schroor
Bijlagen	div.	Steller	H. Smit/ C. Boon
		Telefoon	7690
		E-mail	hilda.smit@groningen.nl

Onderwerp

Gemeentebegroting 2014

Concept raadsbesluit

Bijgaand ontvangt u de gemeentebegroting 2014, waarin wij aangeven wat we in 2014 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat gaat kosten.

Het begeleidende raadsvoorstel bestaat uit twee delen:

1. de aanbiedingsbrief, waarin we u in hoofdlijnen informeren over de beleidsmatige en financiële keuzes voor 2014 tot en met 2017, onze voorstellen voor de verdeling van het extra beleid 2014-2017 en de bezuinigingsvoorstellen 2014-2017;
2. overig: enkele andere voorstellen die we bij deze gelegenheid aan u voorleggen.

De raad besluit:

- I. de gemeentebegroting 2014 vast te stellen;
- II. van de beschikbare extra beleidsmiddelen 2014 een bedrag van 49,482 miljoen euro incidenteel en 7,964 miljoen euro structureel beschikbaar te stellen voor beleidsonderwerpen/knelpunten zoals opgenomen in bijlage 1 Totaaloverzicht extra beleidsmiddelen van de gemeentebegroting 2014;
- III. van het overschot 2014 ad 5,457 miljoen euro, 2,728 miljoen euro (50%) te reserveren voor het tekort 2015 en 2,728 miljoen euro (50%) beschikbaar te stellen voor het cofinancieringsfonds;
- IV. het bezuinigingspakket 2011-2014 ad 45,1 miljoen euro vanaf 2014 structureel te verlagen met 7,6 miljoen euro naar 37,5 miljoen euro in verband met het niet kunnen realiseren van enkele maatregelen;
- V. ter versterking van het weerstandsvermogen naar ratio 0,8 22,613 miljoen euro beschikbaar te stellen (Algemene Egalisatie reserve 2,515 miljoen euro en reserve grondzaken 20,098 miljoen euro);
- VI. voor dekking van de gemeentebegroting 2014 de maatregelen van het bezuinigingspakket 2011- 2014 jaarschijf 2014 conform het overzicht opgenomen in onderdeel financieel perspectief hoofdstuk 3 van de gemeentebegroting 2014 vast te stellen;
- VII. voor dekking van de gemeentebegroting 2014 de maatregelen van het bezuinigingspakket 2014-2017 jaarschijf 2014 conform het overzicht opgenomen in onderdeel financieel perspectief hoofdstuk 3 van de gemeentebegroting 2014 vast te stellen;
- VIII. tot het instellen van de bestemmingsreserve "reservering voor tekort 2015" en de onderhoudsvoorziening voor het gebouw Harm Buitenplein;

- IX. de kredieten voor routine-investeringen van diensten beschikbaar te stellen conform het overzicht in paragraaf 4.4 Investerings- en financiering van de gemeentebegroting 2014;
- X. de gemeentebegroting 2014 overeenkomstig het gestelde in de besluitpunten III, IV en VII te wijzigen.

Aanbiedingsbrief bij de Ontwerpbegroting 2014

Inleiding

Hierbij ontvangt u de ontwerp-gemeentebegroting 2014, met onze beleidsmatige en financiële voorstellen voor 2014 en de jaren erna. De economische crisis is nog niet voorbij.

Op Prinsjesdag is duidelijk geworden dat er in de komende jaren voor tal van zaken minder geld beschikbaar zal zijn. Afhankelijk van ieders persoonlijke situatie zullen burgers en bedrijven dat op een of andere manier gaan merken. De Miljoenennota heeft ook een negatief effect op het meerjarenbeeld. De komende jaren staat de stad Groningen voor grote opgaven.

Tegelijkertijd zien we ook lichtpunten. Het is begrijpelijk dat in de huidige omstandigheden de aandacht snel uitgaat naar wat er door de bezuinigingen *niet* meer mogelijk is. Van groot belang is echter ook te kijken naar wat er nog *wel* kan. Ook met minder geld gebeurt er in onze stad nog altijd heel veel en kunnen we door anders te werken nieuwe dingen tot stand brengen.

We zien dat het aantal Stadgers opnieuw is gegroeid en dat de Groningse woningmarkt tekenen van voorzichtig herstel laat zien. We blijven investeren in onze structuurversterkende projecten, onze economische speerpunten en in onze binnenstad. Zo starten we in 2014 met de aanbesteding van de Zuidelijke Ringweg, blijven we samenwerken binnen het Akkoord van Groningen, gaat het Infoversum in het Ebbingekwartier in 2014 open en bouwen we verder aan de Oostwand, de Nieuwe Markt, de parkeergarage en het Forum. Door te investeren in onze stad scheppen we werkgelegenheid, ook voor de toekomst.

Groningen is een stad waarin iedereen mee kan doen. Dit blijft zo. We houden oog voor Stadgers die het op eigen kracht niet redden. Wij staan voor de uitdaging om als gemeente per 2015 uitvoering te geven aan de decentralisaties op het gebied van Jeugdzorg en AWBZ. Dat is een complexe operatie, maar ook een kans. Door te kiezen voor ondersteuning dichtbij en vanuit de leefwereld van burgers willen we de kwaliteit van die ondersteuning op peil houden. Bij vragen van burgers, zoals hulp bij huishouding of dagbesteding, zorgt de gemeente voor ondersteuning en als dat nodig is voor voorzieningen. Deze voorzieningen staan dichtbij en sluiten goed aan bij onze inwoners. Hierbij geldt ook dat een belangrijke rol is weggelegd voor het eigen netwerk en de sociale omgeving. Samen met betrokken inwoners en partners werken we voortvarend aan de voorbereidingen van de decentralisaties, net als aan de uitvoering van het afgesloten onderwijspact en de opgestelde ambitiedocument voor een nieuwe impuls Vensterschool.

We gaan door met de ingezette lijn naar een andere bestuursstijl. We staan open voor ideeën uit de raad en de samenleving. In de Rivierenbuurt en Groningen-West zijn in co-creatie wijkplannen gemaakt. Bewoners en organisaties in Beijum en Lewenborg participeren bij het beheer van groen. In de Stips (steunpunten in de wijk) en Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) werken vrijwilligers uit de wijk samen met professionals. Ouders organiseren bijvoorbeeld een kledingruilwinkel. Vanuit de Stips bieden vrijwilligers ondersteuning voor hulpvragen in de wijk zoals klusjes in de tuin, meehelpen met een verhuizing en het opbouwen van een eigen netwerk. De aanpak *Goud Delven* stimuleert deze ontwikkeling. Komend najaar betrekken we de stad via het stadsdebat *Let's Gro* bij de ontwikkeling van een toekomstvisie.

Kortom, Groningen is een stad waar ook onder een betrokken hemel vele lichtpuntjes schitteren, een stad die in veranderende omstandigheden sterk en sociaal zal blijven.

Om de kracht van de Groningse samenleving als geheel in stand te houden zijn veranderingen noodzakelijk. Creativiteit en inzet is nodig van iedereen. Transparant bestuur, participatie, gedeelde

verantwoordelijkheid, samenwerking en co-creatie zijn daarbij richtinggevende begrippen. Op deze manier werken we samen aan een sterke toekomst van de stad.

Conform de afspraken in ons collegeprogramma Prinsenhofakkoord hechten wij groot belang aan een solide financieel beleid, waarin we problemen niet doorschuiven naar de toekomst. De ontwerpbegroting voor 2014 heeft een positief saldo van 5,5 miljoen euro. Het positieve saldo biedt ons de ruimte het cofinancieringsfonds te voeden en een bedrag te reserveren voor het incidentele tekort in 2015. We volgen hiermee de uitgangspunten zoals we die in de Voorjaarsbrief hebben benoemd. Het volgende college kan de resterende tekorten in 2015 en 2016 oplossen met incidentele bezuinigingen of dekken uit de beschikbare reserves. Vanaf 2017 biedt het meerjarenbeeld enige ruimte. We storten een startkapitaal in het cofinancieringsfonds zodat we nieuwe impulsen in de stad kunnen financieren. Dat is te meer van betekenis omdat er in 2014 een nieuw stadsbestuur aantreedt, dat zijn eigen beleidskeuzes wil en moet kunnen maken. De voorliggende begroting voorziet ook in de noodzakelijke versterking van ons weerstandsvermogen, waarop uw raad herhaaldelijk heeft aangedrongen. Dat brengen we in 2014 op een ratio van 0,8 zoals afgesproken in het Prinsenhofakkoord.

De hoofdlijnen van onze beleidsmatige en financiële voorstellen voor 2014 hebben we in mei in de Voorjaarsnota aan u voorgelegd. We hebben er met uw raad en vele maatschappelijke partners over gesproken. Over het algemeen ontmoetten wij daarbij begrip voor de noodzaak van het omvangrijke bezuinigingspakket en de door ons uitgezette koers. Uiteraard was er ook teleurstelling. Waar maatschappelijke partners alternatieven aandroegen, hebben we die zorgvuldig overwogen. Hiertoe hebben we diverse aanpassingen gedaan en presenteren we u een evenwichtige begroting 2014.

Wat zijn onze opgaven?

De opgave voor 2014 bedraagt 49,4 miljoen euro. Deze opgave is de optelling van grote en kleine knelpunten zoals de benodigde versterking van het weerstandsvermogen naar 0,8, de tekorten op de wet BUIG en de sociale werkvoorziening, frictiekosten als gevolg van personele bezuinigingen, aanvullende Rijksbezuinigingen en nog niet gerealiseerde gemeentelijke bezuinigingen. Na het verschijnen van de Miljoenennota pakt het financiële beeld, ten opzichte van onze inschatting bij de Voorjaarsbrief, nadeliger uit. In bijlage I kunt u de toelichting lezen op de financiële opgave, de bezuinigingsmaatregelen en het verschil met de Voorjaarsbrief.

Financieel meerjarenbegroting	2014	2015	2016	2017
Opgave	-49.436	-28.800	-27.049	-27.619
Dekking	54.892	23.232	24.922	28.322
<i>Financieel perspectief</i>	5.456	-5.568	-2.127	703
Inzet ruimte boven 0,8 voor 50% naar cofinanciering	-2.728			
Inzet ruimte boven 0,8 voor 50% voor tekort 2015	-2.728	2.728		
Aanvullende taakstellingen 2015 en 2016		2.840	2.127	
Financieel perspectief na aanvullende maatregelen	0	0	0	703
<i>Ratio weerstandsvermogen</i>	0,80	0,80	0,80	0,80

De begroting voor 2014 bevat bezuinigingsvoorstellen voor een totaalbedrag van 54,9 miljoen euro. Dat is 5,5 miljoen euro meer dan de primaire opgave. In 2015 en 2016 voorzien we een tekort van respectievelijk 5,6 en 2,1 miljoen euro. Vanaf 2017 ontstaat enige ruimte in het meerjarenbeeld. De helft van het voordeel in 2014 reserveren we om een deel van het tekort in 2015 te kunnen opvangen. Conform de afspraken in de Voorjaarsbrief bestemmen we de resterende 50% in 2014 voor het cofinancieringsfonds.

We moeten ons realiseren dat bij een voortdurende economische recessie de opgaven in de komende jaren nog groter kunnen worden. Los van de mogelijke extra ingrepen van het Rijk zijn er ook in onze eigen gemeente risico's. We noemen hier de exploitatie van de parkeergarages, de groei van het aantal bijstandsgerechtigden, de decentralisaties van de jeugdzorg en de AWBZ (gepaard met forse bezuinigingen), net als huishoudelijke verzorging (vanaf 2015 40% bezuiniging), de bezuinigingen op inkomensondersteuning, de ontwikkelingen op de woningmarkt, de verkoop van bedrijventerrein en de voortgang van de grote projecten.

In september hebben we u geïnformeerd over de sleutelprojecten en de voortgang van grondexploitaties. In het najaar actualiseren we onze grondexploitaties vooruitlopend op de waarderingen voor de gemeenterekening 2013. We kunnen op dit moment nog niet overzien of hier nieuwe meeoftegevallen zullen ontstaan. Dit is onder andere afhankelijk van te actualiseren prognoses van de toekomstige vraag naar woningen en bedrijventerreinen. Daarnaast hebben we binnen de grondexploitaties een aantal grote risico's, die we hebben meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Waar mogelijk proberen we eventuele knelpunten binnen de grondexploitaties op te vangen door kosten die we kunnen beïnvloeden te verlagen. Op basis van de herziene grondexploitaties maken we ook een nieuwe inschatting van de risico's en het benodigde weerstandsvermogen.

Wat zijn onze financiële uitgangspunten?

Het vinden van solide oplossingen voor de omvangrijke opgaven waar we voor staan, kan alleen lukken op basis van heldere en richtinggevende financiële uitgangspunten. Hieronder presenteren wij u deze.

- 1) We presenteren een sluitende begroting voor 2014 en een evenwichtig meerjarig perspectief.
- 2) Tekorten vangen we in eerste instantie op door uitgaven te verminderen, subsidies te korten en door efficiënter te werken.
- 3) We dekken structurele kosten zoveel mogelijk structureel.
- 4) Met lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven zijn we terughoudend.
- 5) We versterken ons weerstandsvermogen tot minimaal een ratio van 0,8. Mogelijke meevallers zetten we voor de helft in voor verdere versterking van het weerstandsvermogen en voor de andere helft voor het nieuwe cofinancieringsfonds.
- 6) We hanteren een zorgvuldig en alert risicomanagement. Twee keer per jaar bepalen we het actuele benodigde weerstandsvermogen.
- 7) We geven het nieuwe college ruimte voor eigen keuzes. We schuiven onze problemen niet door naar de toekomst.

Hoe is deze begroting tot stand gekomen?

Bij het tot stand brengen van de nu voorliggende begroting, hebben we de door ons beoogde bestuursstijl zoveel mogelijk in praktijk gebracht. We hebben uw raad vroegtijdig in de gelegenheid gesteld richting te geven en kaders te stellen. In overleg met uw raad is het Voorjaarsdebat vervroegd, zodat onze voorstellen al voor de zomer met uw raad besproken konden worden.

Vervolgens hebben we ook de maatschappelijke partners en gesubsidieerde instellingen tijdig kunnen informeren over onze voorstellen. Op 12 juli hebben instellingen het voor hen betreffende bezuinigingsbesluit ontvangen.

Mede op verzoek van uw raad hebben we instellingen die per 2014 gekort worden gelegenheid geboden alternatieve voorstellen te doen (*Right to Challenge* ziet u bijlage III). Meerdere instellingen uit de domeinen Zorg, Welzijn, Jeugd, Cultuur en Onderwijs hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Ook was er gelegenheid zienswijzen en bezwaren in te dienen en inbreng te leveren op de door de raad georganiseerde hoorzitting.

De op die manier verzamelde reacties en alternatieve voorstellen hebben we zorgvuldig beoordeeld, afgewogen en besproken met de getroffen instellingen. Dit, en de door uw raad gestelde kaders tijdens het Voorjaarsdebat, hebben geleid tot diverse aanpassingen van onze voorstellen. Het betreft onder andere onze voorstellen voor het beheer van weesfietsen en fietswrakken, de generieke korting op de overhead van de Kunstraad, de bezuiniging op het Grand Theater, de 0dB-norm voor de kamerverhuur, de korting op huur en kapitaallasten van accommodaties, de openstelling van de buitenlocaties van het gemeentehuis en de bezuiniging op het gemeentelijke aandeel VVE/Kansenbeleid. In samenspraak met betrokkenen hebben we oplossingen weten te vinden die kunnen rekenen op groter draagvlak. Ook hebben we, gehoord de opvattingen in uw raad, besloten de aanvankelijk voorgestelde korting van 1 miljoen euro in het sociale domein niet door te voeren.

Wat stellen we u nu voor?

De nu voorliggende begroting is een meerjarenbegroting, gebaseerd op onze financiële en beleidsmatige uitgangspunten en gericht op het realiseren van onze ambities. Ons college heeft zich tot het uiterste ingespannen om de begroting 2014 sluitend te krijgen, problemen structureel op te lossen, het weerstandvermogen te versterken, een goede start te maken met een nieuw cofinancieringsfonds en het nieuwe college ruimte te bieden voor eigen beleidskeuzes. Dit college acht het, gezien het voortduren van de economische crisis, niet verantwoord nu verder in te grijpen in het voorzieningenniveau in de stad.

Een overzicht van de door ons voorgestelde maatregelen met toelichtingen, vindt u in bijlage II (Bezuinigingsvoorstellen 2014-2017 en toelichting). De voorgestelde maatregelen in 2014 leveren 5,5 miljoen euro meer op dan de totale opgave. We merken hierbij op dat we een aantal dekkingsbronnen nog moeten realiseren en dat we hierbij afhankelijk zijn van anderen. Dit betreft onder andere de verkoop van onze aandelen in het Waterbedrijf en het vrijspelen van eigen middelen bij infrastructurele maatregelen. In beide gevallen zijn we afhankelijk van definitieve afspraken met de provincie Groningen.

Ons college kiest ervoor middelen beschikbaar boven een ratio van 0.8 in te zetten in reserves en het cofinancieringsfonds conform de afspraken in de Voorjaarsbrief en het Prinsenhofakkoord. We zetten 50% van de gecreëerde ruimte in 2014 in ter gedeeltelijke dekking van het verwachte tekort in 2015. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor eigen afwegingen door het nieuwe college.

Met de andere helft van de genoemde 5,5 miljoen voeden we het cofinancieringsfonds (zie hierna paragraaf cofinancieringsfonds).

Het weerstandsvermogen komt uit op een ratio van 0,80 in 2014. Daarmee voldoen we aan de gestelde financiële uitgangspunten in de Voorjaarsbrief. Op middellange termijn willen we doorgroeien naar een niveau van 1,0. Een toereikend weerstandvermogen is nodig om onvoorziene

tegenvallers (risico's) op te vangen, zonder direct te moeten snijden in gemeentelijke voorzieningen. Daarbij houden we ook de incidentele tekorten in 2015 en 2016 in het oog.

Daarmee resteert er voor 2015 een tekort van 2,8 miljoen euro en in 2016 van 2,1 miljoen euro. De omvang van deze tekorten is op dit moment nog erg onzeker. We stellen u daarom voor om de oplossing ervan te agenderen in de voorbereiding van de begroting 2015 door het nieuwe college, zodat zij zelf keuzes kan maken over de dekking van deze tekorten. De voorziene tekorten zijn zodanig van omvang dat wij menen dat we de beleidsvrijheid van het nieuwe college er niet te zeer door beperken.

De woonlasten voor burgers worden in 2014, afgezien van de jaarlijkse aanpassing aan lonen en prijzen, gemiddeld lager.

Woonlasten	2013	2014
OZB	247,26	259,33
Rioolheffing	137,30	136,80
Afvalstoffenheffing	301,44	278,64
Totale woonlasten	686,00	674,77

Ten gevolge van meevallende kosten en maatregelen bij afvalstoffenverwerking en rioolbeheer verlagen we de heffingen hiervoor. Dat geeft ruimte om de OZB voor woningen iets te verhogen. Dit is nodig om de opgaven in de periode 2014-2017 te dekken. De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. Overigens zijn de woonlasten in onze gemeente in de achterliggende jaren lager geworden, zoals uit onderstaande tabel blijkt.

Woonlasten	2011	2012	2013	2014	Totaal
OZB	18,00	-	1,20	12,10	31,30
Rioolheffing	2,90	-	-	- 0,50	2,40
Afvalstoffenheffing	- 15,90	- 6,90	- 7,20	- 22,80	-52,80
Totaal effect per jaar	5,00	- 6,90	- 6,00	- 11,20	-19,10

Cofinancieringsfonds

Na 2014 stoppen diverse specifieke Rijksbijdragen, waaruit we in de voorgaande jaren tal van projecten o.a. op het gebied van wijkvernieuwing, wonen, economische ontwikkeling en duurzaamheid financierden. Om de stad op deze belangrijke terreinen toch nieuwe impulsen te kunnen blijven geven, roepen we een cofinancieringsfonds in het leven. Met het accent op *co*. Het fonds is nadrukkelijk bedoeld om aan te sluiten bij initiatieven uit de stad en samenleving. Een randvoorwaarde is dat ook betrokken partijen hun financiële bijdrage leveren, zodat het geheel meer is dan de som der delen. Met het nieuwe cofinancieringsfonds versterken we de groei van de Groningse economie. Het stimuleert en creëert ruimte voor initiatieven uit de samenleving en benadrukt onze rol van regisseur en verbinder. Deze wijze van gezamenlijk ontwikkelen en financieren sluit aan bij onze beleidsmatige uitgangspunten (Verbinden en vernieuwen).

We geven het fonds een serieuze start. In 2014 willen we er zoals hierboven al gemeld 2,7 miljoen euro uit de gecreëerde begrotingsruimte in storten. Daarnaast besteden we ook een deel van de in 2014 nog beschikbare middelen voor ISV, G-kracht en Duurzaamheid deels via het cofinancieringsfonds. Hetzelfde doen we vanaf 2015 met de structurele middelen voor Duurzaamheid en Veiligheid. Deze beschikbare middelen zijn gelabeld; we besteden ze aan het doel waarvoor ze bestemd zijn. Langs deze wegen komt er voor de komende jaren totaal minimaal 12,8 miljoen euro

voor het cofinancieringsfonds beschikbaar. Dit geeft ruimte om ook in de huidige moeilijke economische omstandigheden samen met maatschappelijke partners te investeren in de economie van onze stad. Met de eerste invulling van het fonds willen we de samenwerking met de Stad, instellingen, ondernemers en andere partners in de stad voortzetten. Op basis van gelijkwaardigheid willen we tot creatieve en innovatieve oplossingen komen. Het is aan het nieuwe college om het fonds nader in te richten. In het onderhandelingsdossier voor het volgende college zullen we hiervoor een aantal mogelijkheden in beeld brengen.

Voeding cofinancieringsfonds	2014	2015	2016	2017
Begroting 2014	2.728			
Middelen ISV (gelabeld)	2.500			
Middelen G-kracht (gelabeld)	500			
Middelen Duurzaamheid (gelabeld)	1.400*	1.000	1.000	1.000
Middelen Veiligheid (gelabeld)		900	900	900
Omvang cofinancieringsfonds	7.128	1.900	1.900	1.900

* incidenteel 1.4 miljoen euro in 2014 (restant middelen werkbudget duurzaamheid)

Maatschappelijke gevolgen van de voorgestelde bezuinigingen

In het Voorjaarsdebat heeft uw raad ons verzocht de maatschappelijke effecten van de voorgestelde maatregelen zorgvuldig in beeld te brengen. Dat hebben we gedaan. In bijlage III (motie 15 Effecten bezuinigingen) doen we daarvan verslag. We merken hierbij op dat het gaat om een eerste verkenning.

Een groot deel van de bezuinigingen vindt plaats in de eigen bedrijfsvoering. Een uitgangspunt bij de bezuinigingen was om de basis op orde te houden en op alle terreinen een stapje terug te doen. Op korte termijn zijn de mogelijke effecten van de bezuinigingen op de programmadoelen veelal beperkt. De effecten van de generieke 10 % korting zijn misschien groter. Dat zal duidelijk worden als de gekorte instellingen in de stad begin oktober bij hun subsidieaanvraag hun inhoudelijke keuzes bekend maken. Deze aanvraag toetsen we aan de beleidskaders, de algemene subsidieverordening (ASV) en nadere regels. In gesprek met de instellingen hopen we vervolgens tot overeenstemming te komen over de te maken keuzes. Ten slotte maakt onze verkenning duidelijk dat meerdere effecten van de voorgestelde maatregelen niet direct optreden, maar vertraagd in de komende jaren merkbaar zullen worden. Dat geeft het volgend college enige ruimte om, samen met samenwerkende partners en instellingen, keuzes te maken in ambities en activiteiten.

Hoe blijven we werken aan een sterke en sociale stad?

In de inleiding van deze aanbiedingsbrief benadrukten we dat het belangrijk is niet alleen te kijken naar wat er straks misschien niet meer mogelijk is, maar vooral ook naar wat er allemaal wel gebeurt en hoe we met elkaar in de komende jaren blijven werken aan een sterke en sociale stad. In het nu volgende geven we daarvan een globale indruk.

1 Sterke stad in een aantrekkelijke regio

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor de economische ontwikkeling, de kwaliteit van wonen en leven en de aantrekkelijkheid van de stad.

De verwachte groei van het aantal reizigers van en naar de stad en het niet doorgaan van de tram plaatsen stad en regio voor een nieuwe bereikbaarheidsopgave. Die opgave hebben we samen met de provincie Groningen en de regiogemeenten opgepakt door de netwerkanalyse te actualiseren. Dat heeft geleid tot een basispakket met een stevig investeringsprogramma van regio, provincie en stad.

We richten ons bij de bereikbaarheid niet alleen op het openbaar vervoer. Ook de bereikbaarheid van de stad met de auto vinden wij belangrijk. De Aanpak Ring Zuid is daarvoor van cruciaal belang. Het Rijk blijft hier geld voor beschikbaar stellen. Het plan gaat nu de laatste fase in. De aanpak is niet alleen van belang voor de bereikbaarheid maar ook voor de leefbaarheid in omliggende wijken, die wij waar mogelijk proberen te vergroten.

We investeren ook in onze binnenstad en culturele infrastructuur. Het Groninger Forum zal een impuls geven aan de aantrekkelijkheid van de binnenstad. De bouw ligt op schema. Op dit moment werken we aan een sterkere programmering van het Groninger Forum. Een belangrijke koerswijziging is de grotere inbreng van Stadgers en andere partijen. De recessie en de afnemende consumentenbestedingen zullen invloed hebben op het Forum en andere culturele instellingen in de stad. Ook in de beantwoording van de motie Effecten bezuinigingen op Culturele infrastructuur gaan we hier nader op in. We zullen aan de exploitatie van het Forum ook aandacht besteden in de aanstaande herziening van de grondexploitatie van het Forum in november 2013.

Zoals in de Voorjaarsbrief aangekondigd korten we op ons economisch programma en het Akkoord van Groningen. Via het cofinancieringsfonds, dat we in 2014 onder meer voeden met 2,7 miljoen euro extra beleidsmiddelen, creëren we nieuwe mogelijkheden voor investeringen. Daarbij willen we ook meer dan voorheen inzetten op de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven.

2 Fijne stad om te wonen

Ondanks de economische omstandigheden blijven we vertrouwen op de aantrekkingskracht van Meerstad als fijne plek om te wonen. Daarom gaan we door met investeren in de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het gebied. We realiseren de vaarverbinding en het landschappelijk raamwerk. In een voorzichtige opleving van de huizenmarkt merken we dat de belangstelling voor deze mooie nieuwe wijk langzaam aantrekt. Verder investeren we in onder meer de Woonschepenhaven, jongerenhuisvesting en onze wijken. We gaan door met de nieuwe wijkaanpak: geen grootschalige ingrepen meer, maar inzet op ontwikkelend en preventief beheer, met waar nodig kleine gerichte maatregelen. Initiatieven op de woningmarkt willen we ontwikkelen in het Bouwoffensief en het nieuwe cofinancieringsfonds biedt kansen voor investeringen.

We ontkomen niet aan bezuinigingen op beheer en onderhoud. We verlagen onze inzet over de hele linie, behalve in de binnenstad en het Noorderplantsoen. Door gerichte inzet, en samen met Stadgers, zorgen we ervoor dat de gevolgen van de bezuinigingen acceptabel blijven.

Stadgers zijn over het algemeen bovengemiddeld tevreden over het onderhoud en de veiligheid. We blijven gericht inzetten op de aanpak van veiligheidsproblemen in straten en buurten. Zoals aangekondigd houden we de budgetten voor veiligheid in 2014 en latere jaren grotendeels op peil.

3 Stad om je te ontwikkelen

Groningen is onderwijsstad en dat willen we blijven. Instellingen uit het totale onderwijsveld in Groningen, van voorschoolse opvang tot universiteit hebben het Onderwijspact getekend. Dat pact gaat over onderlinge samenwerking, ervaringen uitwisselen en nieuwe inzichten opdoen. Dit alles om het beste uit leerlingen en studenten te halen. Onze rol hierin is vooral te faciliteren. We zullen ons zoveel mogelijk richten op wettelijke taken. Het programma Fris en duurzaam zetten we door. Net als de impuls die we willen geven aan de Vensterscholen. Door betere samenwerking willen we meer synergie creëren in het hele onderwijsveld én tijdens de hele onderwijsloopbaan.

In het sociale domein staan vanaf 2015 grote vernieuwingen op stapel die gepaard gaan met flinke bezuinigingen. Ons doel bij deze transitie is te komen tot een integraal en ontkokerd ondersteuningsaanbod op de gebieden werk, jeugd en WMO. Daarvoor moeten we het aanbod ingrijpend vernieuwen. Ons uitgangspunt is dat we de nieuwe taken uitvoeren met het beschikbare budget. Als gemeente reserveren we dus geen geld om de door het Rijk doorgevoerde kortingen op te vangen.

Afgelopen jaar heeft uw raad drie nota's vastgesteld die gezamenlijk een stip op de horizon vormen van de transformatie. Hoofddoel is dat we een situatie willen waarin we ondersteuning primair dichtbij mensen aanbieden in en met behulp van hun directe leefomgeving. Vooruitlopend op deze ontwikkelingen onderzoeken we de mogelijkheden voor slimmere en klachtengerichtere organisaties in de wijken. Hiervoor gebruiken we diverse experimenten waaronder sociale teams en de doorbraakprojecten bij de CJG's, waarbij we de ondersteuning dicht bij de burger brengen. Vanuit de sociale teams gaan we, door signalen vanuit de omgeving, ook op mensen af en proberen we snel de ondersteuningsvraag in beeld te brengen. We merken dat mensen dat waarderen en het ervaren dat er iemand naast hun is komen te staan die er voor hen is en helpt. Zo moet *Groninger voor elkaar* vorm krijgen.

4 Actieve en sociale stad voor iedereen

Alle Stad's actief is al jaren ons motto. Wij willen een stad zijn waar iedereen erbij hoort. Dat blijft zo. We zetten alles op alles om ook met minder geld mensen actief te betrekken bij de samenleving. In Groningen hebben we een sterke traditie van solidariteit en oog voor de kwetsbaren in onze samenleving. Dat neemt niet weg dat ook de kwetsbare mensen in onze stad gevolgen van de noodzakelijke bezuinigingen zullen ondervinden. Tegelijk moeten en willen we vernieuwen; in de manier waarop we onze burgers bereiken en betrekken, in het breed inzetten van de vakmanschap van de beroepskrachten gekoppeld aan de energie en kracht in de wijk. Met nieuwe samenwerkingsvormen die beter aansluiten bij hoe inwoners leven. Mee kunnen blijven doen, maar ook willen doen. Daar gaan we voor.

Wij vinden het van groot belang dat niemand overboord valt. Het armoedebeleid houden we daarom ook na 2014 in stand. De extra Rijksmiddelen in 2013 zetten we in voor het tekort Langdurigheidstoeslag en Bijzondere Bijstand (100 duizend euro in 2013). Gezien de economische omstandigheden voegen we het overige deel van de middelen toe aan de reserves. Wij laten het aan het volgende college om hierin nadere keuzes te maken. Bij burgers die dat aankunnen, doen we een groter beroep op hun eigen verantwoordelijkheid.

5 Een efficiënte en stimulerende organisatie

Een efficiëntere organisatie is één van de speerpunten van ons collegeprogramma. In een grote operatie die veel van onze organisatie vraagt, hebben we inmiddels belangrijke stappen gezet naar een efficiëntere en transparantere organisatie. We doen meer samen met de bewoners, bedrijven en instellingen en daar willen we mee doorgaan. Aanvullend op de bezuinigingsopgave van 19,7 miljoen euro voor 2011-2014 formuleren we een extra bezuinigingsopgave die oploopt tot 10 miljoen in 2017. Deze 10 miljoen euro willen we realiseren aansluitend op de aangekondigde kerntakendiscussie en de ontwikkeling van onze gemeente als nieuwe overheid. Onze eerste gedachtewisselingen met u hebben intussen plaatsgevonden. In december 2013 zullen we onze uitgewerkte discussienota aan u voorleggen, waarna in 2014 het nieuwe college en raad besluiten kunnen nemen. Het is belangrijk om hierbij op te merken dat personele inkrimping in de meeste gevallen niet direct leidt tot kostenreductie vanwege rechtspositionele oorzaken en goed werkgeverschap. Daarom hebben we in de begroting een bedrag gereserveerd voor frictiekosten.

De veranderingen in de organisatie dienen niet alleen om een bezuinigingsdoelstelling te halen maar ook om de gewenste cultuurverandering te bewerkstelligen. In een aparte brief hierover informeren we u over de resultaten.

6 Een steeds duurzamere stad

Energieneutraal in 2035. Dat is onze ambitie en die houden we overeind. Samen met bewoners, instellingen en bedrijven werken we aan een steeds duurzamer stad. Dit doen we niet alleen omdat we duurzaamheid belangrijk vinden maar ook omdat het op termijn geld bespaart. We zijn nu druk bezig om duurzaamheid te verankeren in alle programma's en afdelingen van onze organisatie. In 2014 komen we met de resultaten van de voortgang van *Groningen geeft Energie*. Daarnaast willen we de komende jaren veel van onze in totaal 250 gemeentelijke gebouwen energieneutraal maken. Dat gaan we doen door via de Groningse Energie Service Compagnie (GRESco), waarin we alle energielasten binnen de gemeente bundelen en besparingen inzetten voor verdere energiebesparende investeringen. Zo financiert energiebesparing zichzelf. Als grote organisatie kunnen we op die manier als voorbeeld dienen. We blijven aansluiting zoeken bij duurzame initiatieven van particulieren, bedrijven en instellingen en investeren via het nieuwe cofinancieringsfonds.

Tot slot

De ontwerpbegroting 2014 voldoet aan onze financiële uitgangspunten: de begroting is sluitend en we schuiven problemen niet door naar de toekomst. Deze keuze voor solide financieel beleid noodzaakt ons tot een omvangrijk pakket bezuinigingen, waarvan iedereen in onze stad gevolgen zal ondervinden. Als college hebben we ons ingespannen die gevolgen evenwichtig te verdelen. In het voorjaar zijn er verkiezingen waarna een nieuwe raad en een nieuw college zullen aantreden. Wij bieden hen ruimte voor eigen keuzes. Om daar snel mee aan de slag te kunnen, bereiden wij voor het volgende college een onderhandelingsdossier voor. Hierin presenteren we onder meer een overzicht van mogelijke bezuinigingen, de uitkomsten van de kerntakendiscussie (invulling taakstelling 10 miljoen euro) en het stadsdebat (*Let's Gro*) en doen we voorstellen voor verdere uitwerking van het cofinancieringsfonds.

In het najaar van 2013 formuleerden we ons collegeprogramma het Prinsenhofakkoord. Toen was duidelijk dat er in de komende jaren minder geld te verdelen zou zijn en dat we in onze stad nieuwe wegen moeten inslaan. Met een andere - meer bescheiden - rol voor de gemeentelijke overheid. Met meer inbreng van burgers, bedrijven en instellingen. Om de samenleving in deze richting te vernieuwen is creativiteit en inzet nodig van iedereen. Die creativiteit en inzet willen wij verder mobiliseren.

Ons collegeprogramma heeft als motto *verbinden en vernieuwen*. In ons eerste collegejaar, bij de totstandkoming van deze begroting en bij de verdere uitwerking en realisering van onze voorstellen, probeerden en proberen wij hier inhoud aan te geven. Ons perspectief is een stad waarin iedereen zoveel mogelijk actief meedoet, naar vermogen verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen leven en bereid is iets voor een ander te doen. Wij vertrouwen erop dat velen in Groningen dit perspectief delen. Wij rekenen op een constructieve gedachtewisseling met uw raad.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

1b

Overzicht van bijlagen Aanbiedingsbrief Ontwerpbegroting 2014.

- I. Toelichting op de financiële opgave, de bezuinigingsmaatregelen en verschil Voorjaarsbrief.
- II. Bezuinigingsvoorstellen 2014-2017 en toelichting.
- III. Motie 15 Effecten bezuinigingen.

Deel II: Overige voorstellen

Instellen reserve en voorziening groot onderhoud

De helft van het begrotingsoverschot 2014 willen we reserveren voor het begrotingstekort 2015. Daarom stellen we voor om voor de duur van 2 jaar een bestemmingsreserve “reserveren tekort 2015” in te stellen.

Het nieuwe kantoorpand aan het Harm Buitenplein wordt in december 2013 betrokken. Het onderhoudsplan beslaat een planhorizon van 40 jaar onderverdeeld in twee periodes van 20 jaar. De totale kosten voor het onderhoud in de periode 2014-2033 zijn volgens contract circa 4 miljoen euro. Hierop zullen echter nog mutaties worden aangebracht omdat na afsluiting van het contract met de aannemer wijzigingen op het casco dan wel installaties zijn aangebracht die ook van invloed zijn op het onderhoud.

Vooralsnog achten wij het noodzakelijk dat jaarlijks een dotatie aan de voorziening wordt gedaan tot een bedrag van 277 duizend euro. Die dotatie is gedekt binnen de exploitatie.

Begrotingswijziging

In onderstaande overzichten presenteren we u de begrotingswijzigingen die we voorstellen bij de Ontwerpbegroting 2014. Met deze begrotingswijzigingen hevelen we de bezuinigingen 2014 (pakket 2014-2017) over naar de betreffende deelprogramma's, verlagen we het bezuinigingspakket 2011-2014 structureel met 7,6 miljoen euro, vullen we de reserve grondzaken aan en delen we de veiligheidsmiddelen toe aan de betreffende deelprogramma's.

Versterking weerstandsvermogen									
Financiële begrotingswijziging <i>Bedragen x 1.000 euro</i>									
						Saldo			Saldo na
				Lasten	Baten	voor res.	Toev.res.	Ont. Res	res.
Deelprogramma	Dienst	I/S				Mut.			Mut.
08.2 Nieuwbouw	RO/EZ	i				0	20.098		-20.098
13.1 College en Raad	BSD	i	-20.098			20.098			20.098
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				-20.098	0	20.098	20.098	0	0

Verdeling extra beleid veiligheid over de deelprogramma's

Financiële begrotingswijziging <i>Bedragen x 1.000 euro</i>									
						Saldo			Saldo na
				Lasten	Baten	voor res.	Toev.res.	Ont. Res	res.
Deelprogramma	Dienst	I/S				Mut.			Mut.
10.1 veilige woon- en leefomgeving	BSD	i	-1.048			1.048			1.048
03.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	i	460			-460			-460
04.1 Soc samenhang en participatie	OCSW	i	184			-184			-184
04.2 Preventie en zorg	OCSW	i	135			-135			-135
09.1 Kwaliteit leefomgeving	MD/SB	i	85			-85			-85
10.5 Fysieke veiligheid	BSD	i	20			-20			-20
13.1 College en Raad	BSD	i	42			-42			-42
10.1 veilige woon- en leefomgeving	RO/EZ	i	122			-122			-122
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				0	0	0	0	0	0

Verlagen bezuinigingspakket 2011-2014

Financiële begrotingswijziging <i>Bedragen x 1.000 euro</i>									
						Saldo			Saldo na
				Lasten	Baten	voor res.	Toev.res.	Ont. Res	res.
Deelprogramma	Dienst	I/S				Mut.			Mut.
13.1 College en Raad	BSD	s	-7.600	-7.600		0			0
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				-7.600	-7.600	0	0	0	0

BIJLAGE I**TOELICHTING OP DE FINANCIËLE OPGAVE, DE
BEZUINIGINGSMAATREGELEN EN VERSCHIL MET VOORJAARSBRIEF****Inleiding**

In de ontwerp begroting 2014 hebben wij aangegeven voor welke opgave wij staan en op welke manier wij deze opgave willen aanpakken. In het onderdeel Financieel perspectief hoofdstuk 2 knelpunten, hoofdstuk 3 bezuinigingen en in bijlage II van het raadsvoorstel begroting 2014 bieden wij u in meer detail inzicht in de financiële opgave, de bezuinigingsmaatregelen en de keuzes die wij hierin hebben gemaakt. We geven hier op hoofdlijnen een samenvatting op de hoofdstukken en de bijlage

Opgave (financieel perspectief)

In het financieel perspectief geven wij inzicht in het financiële meerjarenbeeld en de opgave voor de jaren 2014 tot en met 2017.

Een belangrijk onderdeel van het financieel perspectief is het financieel meerjarenbeeld. In hoofdstuk 1 van het financieel perspectief worden de wijzigingen toegelicht ten opzichte van het financieel meerjarenbeeld gepresenteerd bij de voorjaarsbrief.

De opgave voor de jaren 2014 tot en met 2017 wordt bepaald door een optelling van grote en kleine knelpunten. Daarbij maken wij onderscheid in twee soorten knelpunten. Ten eerste geven wij de knelpunten weer waarvoor al geld is gereserveerd in de meerjarenbegroting 2014-2017. Deze gereserveerde middelen zijn betrokken bij de discussie over de opgave en dekking 2014-2017. Dit heeft geleid tot een gewijzigd voorstel voor continuering van de eerder gereserveerde extra beleidsmiddelen.

De wijzigingen betreffen de knelpunten veiligheid (-612 duizend euro), Akkoord van Groningen (- 200 duizend euro), Wmo (- 500 duizend euro), verduurzamen schoolgebouwen (- 200 duizend euro), G-kracht (-575 duizend euro), binnenstadsmanagement (- 175 duizend euro), verkeerseducatie (- 55 duizend euro) en incidentele aanvulling onderhoud (- 500 duizend euro). De wijzigingen zijn terug te vinden bij de bezuinigingsmaatregelen jaarschijf 2014.

Ten tweede geven wij de knelpunten weer waarover wij u meerdere malen en als laatst bij de voorjaarsbrief hebben geïnformeerd. Dit zijn de 'nieuwe' knelpunten die in de voorbereiding op de begroting 2014 zijn geïnventariseerd en beoordeeld, zoals de benodigde versterking van het weerstandsvermogen naar 0,8, de tekorten op de wet BUIG en de sociale werkvoorziening, frictiekosten als gevolg van personele bezuinigingen, aanvullende Rijksbezuinigingen en nog niet gerealiseerde gemeentelijke bezuinigingen.

De totale opgave is gewijzigd ten opzichte van de opgave gepresenteerd bij de voorjaarsbrief.

	2014	2015	2016	2017
Opgave voorjaarsbrief	-47.821	-23.543	-20.366	-19.387
Opgave begroting 2014	-49.436	-28.800	-27.049	-27.619
Vershil	-1.615	-5.257	-6.683	-8.232

In de voorjaarsbrief hebben we u de opgave en de dekkingsmogelijkheden voor de jaarschijven 2013 tot en met 2017 gepresenteerd. In de begroting 2014 houden we geen rekening meer met de jaarschijf 2013. De opgave en dekkingsmogelijkheden voor 2013 zijn meegenomen in de opgave voor 2014.

Het verwachte resultaat over 2013 hebben we verwerkt in de benodigde aanvulling voor het weerstandsvermogen in 2014 voor een ratio 0,8. Hierin hebben we ook de tegenvallers meegenomen die we tot nu toe in de kolom 2013 hebben gepresenteerd en zijn ook de bezuinigingsmaatregelen voor 2013 verwerkt. Deze effecten vindt u dus niet meer afzonderlijk terug in de overzichten.

Bij de voorjaarsbrief hebben we u een opgave gepresenteerd van bijna 48 miljoen euro in 2014 (inclusief opgave en dekking 2013), 23,5 miljoen euro in 2015 en structureel circa 20 miljoen euro vanaf 2015. Het verschil met de huidige opgave is 1,6 miljoen euro in 2014, 5,3 miljoen euro in 2015, 7 miljoen euro in 2016 en 8 miljoen euro in 2017. De grootste verschillen lichten wij hieronder toe.

In 2014 is de opgave verhoogd met 1,6 miljoen euro. In het onderstaande overzicht staan de belangrijkste afwijkingen op een rij:

Vershil opgave 2014	-1,6
Verslechtering meerjarenbeeld	-4,6
verhoging risico bezuinigingen	-2,2
Risico Sontwegtrace	-2,3
Oosterhamrikzone	-1,4
Overige risico's	-0,1
Reserve Forum-garage	2,8
Risicobuffer Sontwegtrace in weerstandsvermogen	3,1
Groter deel revolverend fonds in weerstandsvermogen	3,9
Besluit woninggebonden subsidies	-0,6
Overig	-0,1
Kapitaallasten ruil incidenteel-structureel	-0,9
Verlaging extra beleid WMO door hogere Rijksbijdrage	0,9
Verlaging bijdrage Stadstoezicht 2014	0,6
Verlaging middelen voor herinrichting Boterdiep	0,3
Extra bijdrage parkeergarage Boterdiep	-0,5
Ontsluiting Suikerunie terrein	-0,4

De verhoging van de opgave wordt voor 4,6 miljoen euro verklaard door de verslechtering van het meerjarenbeeld, vooral als gevolg van de verwerking van de Septembercirculaire. De opgave is daarnaast verhoogd door toename van de risico's met -6 miljoen euro. Het betreft de risico's Bezuinigingen (-2,2 miljoen euro), Grex Sontweg (-2,3 miljoen euro), Oosterhamrikzone (-1,4 miljoen euro) en overig (-0,1 miljoen euro).

De opgave is verlaagd met 9,1 miljoen euro door het kunnen opnemen van meer reserves in het beschikbare weerstandsvermogen. Het betreft de reserves Forumgarage (2,8 miljoen euro), de risicobuffer in de Grex Sontweg (3,1 miljoen euro), revolverend Fonds (3,9 miljoen euro), Besluit woning gebonden subsidies (- 600 duizend euro) en overig (- 100 duizend euro).

De opgave is per saldo verhoogd met 0,1 miljoen euro door de opname en wijzigingen in de volgende knelpunten: de kapitaallasten die als gevolg van de ruil van incidentele en structurele middelen (-900 duizend euro), verlaging van extra beleidsmiddelen Wmo als gevolg van aanvullende Rijksmiddelen (900 duizend euro), lagere bijdrage stadstoezicht (580 duizend euro), lagere bijdrage voor herinrichting Boterdiep (270 duizend euro), hogere bijdrage voor de Boterdiep garage (onderdeel van grondexploitatie Ciboga) (-510 duizend euro) en de realisatie van een ontsluiting van het Suikerunie terrein (400 duizend euro).

In 2015 is de opgave 5,3 miljoen euro hoger dan de verwachting in de voorjaarsbrief.

Verschil opgave 2015	-5,3
Verslechtering meerjarenbeeld	-4,4
Kapitaallasten ruil incidenteel-structureel	-1,2
Verlaging extra beleid WMO door hogere Rijksbijdrage	0,9
Extra bijdrage parkeergarage Boterdiep	-0,5
Overige effecten	-0,1

De hogere opgave ontstaat vooral door de verslechtering van het financiële meerjarenbeeld van 4,4 miljoen euro, vooral als gevolg van de septembercirculaire. Daarnaast is vanaf 2015 de opgave structureel verhoogd met 0,9 miljoen euro. Dit wordt verklaard door de kapitaallasten als gevolg van de ruil van incidentele en structurele middelen (-1,150 miljoen euro), verlaging van extra beleidsmiddelen Wmo als gevolg van extra Rijksmiddelen (900 duizend euro), een hogere bijdrage voor de Boterdiep garage(-510 duizend euro) en overige effecten (-0,1 miljoen euro).

In 2016 en 2017 is het meerjarenbeeld verslechterd met 5,8 miljoen euro respectievelijk 7,4 miljoen euro, vooral als gevolg van de septembercirculaire. Samen met de hogere structurele opgave vanaf 2015 van 0,9 leidt dit per saldo tot een verhoging van de opgave in 2016 van 6,7 miljoen euro en in 2017 van 8,2 miljoen euro.

Bezuinigingsvoorstellen

Bij de voorjaarsbrief zijn de bezuinigingsvoorstellen gepresenteerd naar clusters. In bijlage 1 van het raadsvoorstel worden de bezuinigingsvoorstellen opgenomen per programma/deelprogramma conform de indeling van de gemeentebegroting.

	2014	2015	2016	2017
Bezuinigingen voorjaarsbrief	37.976	23.543	27.507	30.907
Bezuinigingen begroting	54.893	23.233	24.923	28.323
Verschil	16.917	-310	-2.584	-2.584

De bezuinigingsvoorstellen zijn gewijzigd ten opzichte van de bezuinigingsvoorstellen gepresenteerd in de voorjaarsbrief.

In de voorjaarsbrief hebben we u bezuinigingsvoorstellen gepresenteerd van bijna 38 miljoen euro in 2014, 23,5 miljoen euro in 2015, 27,5 miljoen euro in 2016 en 30,9 miljoen euro in 2017. Het verschil met de bezuinigingsvoorstellen in de ontwerp begroting 2014 is 16,9 miljoen euro in 2014, - 310 duizend euro in 2015, en - 2,6 miljoen euro van 2016.

In **2014** zijn de bezuinigingsvoorstellen verhoogd met 16,9 miljoen euro. In onderstaand overzicht staan de verschillen:

Verschil bezuinigingsvoorstellen 2014	16,9
Ruil structurele / incidentele middelen	15,2
Minderopbrengts generieke korting	-1,8
Minderopbrengst taakstelling schuldhulpverlening	-0,3
Extra opbrengst Wmo als gevolg van extra Rijksmiddelen in 2013	0,5
Inzet Rijksbijdrage maatschappelijke opvang voor veiligheid	0,2
Restant compensatie accres	0,2
Taakstelling maatschappelijke opvang	0,1
Vrijval Langmangelden	2,3
OZB verhoging ter compensatie van lagere woonlasten	0,3
Korting subsidie Groninger Arhieven	0,1
Verlagen BORG niveau	0,1

Het verschil kan voor het grootste deel worden verklaard doordat we net als in de begroting 2013 gebruik maken van de mogelijkheid om incidentele middelen te ruilen met structurele middelen¹. Dit levert een bezuinigingsvoorstel op van 15,2 miljoen euro. Daarnaast zijn onder andere de volgende bezuinigingsvoorstellen opgenomen dan wel gewijzigd: 10% generieke korting op subsidies (-1,8 miljoen euro), schuldhulpverlening (-300 duizend euro), beleid Wmo (500 duizend euro), inzet rijksbijdrage maatschappelijke opvang voor veiligheid (185 duizend euro), restant compensatie accres 2012 (200 duizend euro), maatschappelijke opvang (145 duizend euro), vrijval Langmangelden (2,3 miljoen euro), verhogen ozb ter compensatie van lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten (315 duizend euro), korting subsidie Groninger Archieven (100 duizend euro) en verlagen BORG niveau (100 duizend euro).

In 2015 zijn de bezuinigingsvoorstellen per saldo met 310 duizend euro verlaagd.

Vershil bezuinigingsvoorstellen 2015	-0,3
Ruil structurele / incidentele middelen	4,0
Vervallen algemene taakstelling 2015	-2,2
Minderopbrengts generieke korting 10%	-1,8
Vervallen taakstelling sociaal domein	-1,0
Minderopbrengst taakstelling schuldhulpverlening	-0,3
Inzet Rijksbijdrage maatschappelijke opvang voor veiligheid	0,2
Restant compensatie accres	0,2
Taakstelling maatschappelijke opvang	0,1
OZB verhoging ter compensatie van lagere woonlasten	0,3
Korting subsidie Groninger Archieven	0,1
Verlagen BORG niveau	0,1

De grootste wijzigingen betreffen de mogelijkheid om incidentele middelen te ruilen voor structurele middelen (4 miljoen euro), vervallen algemene taakstelling 2015 (- 2,2 miljoen euro), 10% generieke korting op subsidies (-1,8 miljoen euro), vervallen taakstelling sociale domein (- 1 miljoen euro), schuldhulpverlening (-300 duizend euro), inzet rijksbijdrage maatschappelijke opvang voor veiligheid (100 duizend euro), restant compensatie accres 2012 (200 duizend euro), maatschappelijke opvang (145 duizend euro), verhogen ozb ter compensatie van lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten (315 duizend euro), korting

¹ In de begroting 2013 hebben we u voorgesteld incidentele middelen te ruilen voor structurele middelen om daarmee incidentele middelen vrij te spelen voor de begroting 2013. Een deel van deze ruil had betrekking op investeringen in bovenwijkse voorzieningen (met name investeringen in infrastructuur). De richtlijnen vanuit het Rijk op dit punt zijn in 2013 aangescherpt. Dit betekent dat we, als gevolg van onze keuze bij de begroting 2013, alle investeringen in bovenwijkse voorzieningen, die zijn opgenomen in de lopende grondexploitaties, moeten activeren. Dit betreft een stelselwijziging, waarover uw raad een besluit dient te nemen. We verwachten u hiervoor in december 2013 een voorstel voor te kunnen leggen.

Uit een inventarisatie van de investeringen in lopende grondexploitaties blijkt dat naast de benodigde investeringen voor de begroting 2013, er nog 15,2 miljoen euro aan investeringen aanvullend geactiveerd moet worden. De kapitaallasten hiervan moeten structureel gedekt worden. In de begroting 2014 stellen we voor de incidentele middelen in te zetten voor de opgave in de begroting 2014. De structurele kapitaallasten brengen we ten laste van het meerjarenbeeld.

subsidie Groninger Archieven (100 duizend euro) en verlagen BORG niveau (100 duizend euro).

In 2016 en 2017 zijn de bezuinigingsvoorstellen verlaagd met 2,6 miljoen euro.

Verschil bezuinigingsvoorstellen 2016 en 2017	-2,6
Minderopbrengts generieke korting 10%	-1,8
Vervallen taakstelling sociaal domein	-1,0
Verlagen raming korte mismatches	-0,5
Minderopbrengst taakstelling schuldhulpverlening	-0,3
Inzet Rijksbijdrage maatschappelijke opvang voor veiligheid	0,1
Restant compensatie accres	0,2
Taakstelling maatschappelijke opvang	0,1
OZB verhoging ter compensatie van lagere woonlasten	0,3
Korting subsidie Groninger Archieven	0,1
Verlagen BORG niveau	0,1

De grootste wijzigingen betreffen 10% generieke korting op subsidies (-1,8 miljoen euro), vervallen taakstelling sociale domein (- 1 miljoen euro), verlaging structurele raming korte mismatch (-500 duizend euro), schuldhulpverlening (-300 duizend euro), inzet rijksbijdrage maatschappelijke opvang voor veiligheid (100 duizend euro), restant compensatie accres 2012 (200 duizend euro), maatschappelijke opvang (145 duizend euro), verhogen ozb ter compensatie van lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten (315 duizend euro), korting subsidie Groninger Archieven (100 duizend euro) en verlagen BORG niveau (100 duizend euro).

Conclusie

Per saldo leidt de vastgestelde financiële opgave en het totaal van de vastgestelde bezuinigingsvoorstellen tot het volgende resultaat:

Financiële opgave versus bezuinigingsvoorstellen

	2014	2015	2016	2017
Opgave	-49.436	-28.800	-27.049	-27.619
Dekking	54.893	23.233	24.923	28.323
Resultaat	5.457	-5.568	-2.127	704
50% inzet co financiering	-2.728			
50% voor tekort 2015	-2.728	2.728		
Aanvullende taakstelling		2.840	2.127	
Financieel perspectief	0	0	0	704

De dekkingsmogelijkheden die we aan u voorleggen, leiden tot een overschot in 2014 van 5,5 miljoen euro. 50% van het overschot 2014 willen we inzetten voor het tekort in 2015. Resterend nog een tekort in 2015 van 2,8 miljoen euro. Hiervoor hebben we een aanvullende taakstelling opgenomen. Ook voor het tekort van 2016 is een aanvullende taakstelling opgenomen. Het is aan het nieuwe college om de aanvullende bezuinigingsvoorstellen uit te werken.

Bijlage II Bezuinigingsvoorstellen 2014-2017 en toelichting

Maatregel	2014	2015	2016	2017
01 Werk en inkomen	2.835	4.058	4.958	4.958
01.1 Werk en activering	735	1.058	1.958	1.958
1 Aanvullende inzet vanuit P budget	500	500	500	500
2 Bouwkrediet Europapark	140	140	140	140
3 Taakstelling Werk&Participatie	-	323	1.223	1.223
4 Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid	95	95	95	95
01.2 Inkomen	2.100	3.000	3.000	3.000
5 Versoberen armoedebeleid	100	-	-	-
6 Wegwerken overschrijding middelen re-integratie	2.000	3.000	3.000	3.000
02 Economie en werkgelegenheid	1.891	677	677	677
02.1 Ruimte voor bedrijvigheid	240	-	-	-
7 G-kracht	240	-	-	-
02.2 Binnenstad en toerisme	446	47	47	47
8 G-kracht	85	-	-	-
9 Binnenstadsmanagement	175	-	-	-
10 Korting promotiebudget KEI week	8	8	8	8
11 Korting promotiebudget stad Groningen	28	14	14	14
12 Subsidie Marketing Groningen	150	25	25	25
02.3 Groningen Kennisstad	380	-	-	-
13 korting op Akkoord van Groningen	200	-	-	-
14 G-kracht	180	-	-	-
02.4 Overige acquisitie	70	-	-	-
15 G-kracht	70	-	-	-
02.5 Overig econ. en werkgelegenheid	755	630	630	630
16 Activiteitenbudget economische zaken	75	-	-	-
17 Bijdrage Regio Groningen Assen	630	630	630	630
18 Fonds economische ontwikkeling	50	-	-	-
03 Jeugd en onderwijs	2.079	2.079	2.079	2.079
03.1 Integraal jeugdbeleid	2.079	2.079	2.079	2.079
19 Generieke korting 10%	470	470	470	470
20 Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid	350	350	350	350
21 Bezuiniging op kind, jeugd en jongerenactiviteiten	250	250	250	250
22 Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters	75	75	75	75
23 Efficiency gemeentelijke uitvoering voor CJG (10% korting)	51	51	51	51
24 Gezonde en veilige school	87	87	87	87
25 Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde onderwijs instellingen (12% v/h totaal)	48	48	48	48
26 Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen	448	448	448	448
27 Verlagen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs	100	100	100	100

Maatregel	2014	2015	2016	2017
28 Verlagen budget onderwijshuisvesting	-	200	200	200
29 Bezuiniging extra beleid duurzame schoolgebouwen	200	-	-	-
04 Welzijn, gezondheid en zorg	2.943	2.443	2.443	2.443
04.1 Soc samenhang en participatie	1.920	1.420	1.420	1.420
30 Generieke korting 10%	1.106	1.106	1.106	1.106
31 Awbz dagopvang	71	71	71	71
32 Restant compensatie accres 2012	203	203	203	203
33 WMO 2014	500	-	-	-
34 WMO huisbezoek ouderen	40	40	40	40
04.2 Preventie en zorg	945	945	945	945
35 Maatschappelijke opvang	945	945	945	945
04.3 Integratie en emancipatie	78	78	78	78
36 Generieke korting 10%	78	78	78	78
05 Sport en bewegen	150	150	150	150
05.1 Sportieve infrastructuur	98	98	98	98
37 Generieke korting 10%	76	76	76	76
38 Invulling taakstelling sport	22	22	22	22
05.2 Deelname aan sport	37	37	37	37
39 Generieke korting 10%	12	12	12	12
40 Invulling taakstelling sport	25	25	25	25
05.3 Overig sport en bewegen	15	15	15	15
41 Invulling taakstelling sport	15	15	15	15
06 Cultuur	1.037	1.137	1.137	1.137
06.1 Culturele infrastructuur	949	1.049	1.049	1.049
42 Generieke korting 10%	949	949	949	949
43 Korting Groninger Archieven	-	100	100	100
06.2 Deelname aan cultuur	8	8	8	8
44 Generieke korting 10%	8	8	8	8
06.3 Overig cultuur	80	80	80	80
45 Generieke korting 10%	29	29	29	29
46 Invulling taakstelling cultuur	51	51	51	51
07 Verkeer	6.979	294	294	294
07.1 Fiets	94	94	94	94
47 Bewaking fietsenstalling Europapark	70	70	70	70
48 Stoppen met spitsrekken	24	24	24	24
07.3 Auto	4.230	-	-	-
49 Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)	630	-	-	-
50 Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld	2.700	-	-	-
51 Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug	900	-	-	-
07.5 Verkeersveiligheid	55	-	-	-
52 Verkeerseducatie	55	-	-	-

Maatregel	2014	2015	2016	2017
53 Verkeer	200	100	100	100
54 Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties. (VRI's)	100	100	100	100
55 Vrijval Langmangelden	2.300	-	-	-
08 Wonen	691	182	182	182
08.1 Doelgroepen	-	125	125	125
56 Jongerenhuisvesting - fietsklemmen	-	125	125	125
08.2 Nieuwbouw	241	-	-	-
57 Duurzaamheid: energiebudget	241	-	-	-
08.3 Bestaande woningvoorraad	-	50	50	50
58 Minimaliseren beheertaak woonwagens	-	50	50	50
08.5 Overig wonen	450	7	7	7
59 Platform Gras	-	7	7	7
60 Stimuleringsfonds VHV/revolverend fonds	450	-	-	-
09 Onderh & Beheer Openb Ruimte	1.899	1.574	1.574	1.574
09.1 Kwaliteit leefomgeving	1.719	1.394	1.394	1.394
61 Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar	280	-	-	-
62 Stadsleven natuurlijk	84	219	219	219
63 Versoberen ecologisch beheer	75	75	75	75
64 Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud	500	-	-	-
65 Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag	100	100	100	100
66 Verlagen BORG-niveau's naar laag	680	1.000	1.000	1.000
09.2 Afvalverzameling en-verwerking	180	180	180	180
67 Leges kapvergunningen	180	180	180	180
10 Veiligheid	554	100	100	100
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	554	100	100	100
68 Bezuiniging extra beleid veiligheidsgeld	375	-	-	-
69 Veiligheidsgeld vrijspelen door inzet rijksbijdrage MO	179	100	100	100
11 Stadhuis en stadjer	414	551	441	441
11.1 Contact met de burger	135	135	-	-
70 Uitstel vervanging software	135	135	-	-
11.2 Beleidscommunicatie	40	40	40	40
71 Korting OOG tv	40	40	40	40
11.3 Publieke dienstverlening	239	376	401	401
72 Besparing afdeling Belastingen	25	25	25	25
73 Leges huwelijken aanpassen	30	30	30	30
74 Openingstijden Publieksbalie	-	75	100	100
75 Opheffen buitendienst documenten	21	21	21	21
76 Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken	63	125	125	125
77 Vervanging mGBA	100	100	100	100

Maatregel	2014	2015	2016	2017
12.1 Innovaties	815	2.815	7.815	10.815
78 Beperking onderhoud vastgoed	225	225	225	225
79 Bezuiniging eigen organisatie	-	2.000	7.000	10.000
80 Kapitaal investeringen ICT	190	190	190	190
81 Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling	400	400	400	400
13 College en raad	30.733	5.133	1.533	1.933
13.1 College en Raad	30.733	5.133	1.533	1.933
82 Generieke korting 10%	58	58	58	58
83 Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat	200	200	200	200
84 Ruil incidenteel structureel geld	15.200	4.000	-	-
85 Samenvoegen personeelsbladen	25	25	25	25
86 Verkoop aandelen Waterbedrijf	15.000	-	-	-
87 Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming	200	400	400	400
88 Versobering voorzieningen college en GMT	50	50	50	50
89 Vrijval bijdrage aan reserve Bcf	-	400	800	1.200
14 Algem. ink. en post onvoorzien	1.873	2.040	1.540	1.540
14.1 Algem. ink. & post onvoorzien	1.873	2.040	1.540	1.540
90 Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging	867	1.040	1.040	1.040
91 Mismatchvoordeel afrondingsverschil	1.000	1.000	500	500
	6			
Eindtotaal	54.893	23.233	24.923	28.323

Toelichting

1. Aanvullende inzet vanuit P budget

Korte motivering/toelichting:

Re-integratie is deels een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen.

We vullen de Rijksmiddelen niet meer aan met gemeentelijke middelen. Hierdoor is er in 2014 minder geld beschikbaar voor re-integratietrajecten. De druk op het participatiebudget is in 2014 groot, dat komt door een afname van Rijksmiddelen. In 2014 gebruiken wordt 41% van het P-budget gebruikt voor gesubsidieerde banen. Vanaf 2015 is er door o.a. de afbouw van gesubsidieerde arbeid weer meer geld beschikbaar.

2. Bouwkrediet Europapark

Korte motivering/toelichting:

Voor de bouw van het nieuwe gemeentelijke pand op het Europapark is destijds door uw raad een bouwkrediet verstrekt van ruim 66 miljoen euro. Rekening houdende met de huidige stand van zaken van de bouw en de risico's die zich vanaf nu bij de bouw nog kunnen voordoen, stelt ons college voor op de begrote bouwsom een bedrag van 2,0 miljoen euro te laten vrijvallen. Dit kan nog oplopen als de onderkende risico's zich niet voordoen. De structurele vrijval van kapitaallasten behorend bij het bedrag van 2 miljoen euro bedraagt 140 duizend euro.

3. Taakstelling Werk & Participatie

Korte motivering/toelichting:

Binnen het programma Werk & Participatie stelt ons college een bezuinigingstaakstelling voor. Ons college stelt voor deze taakstelling te realiseren binnen de uitwerking van de Houtskoolschets. In 2014 wordt de taakstelling uitgewerkt in bezuinigingsmaatregelen.

4. Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor om de inzet van gemeentelijke middelen op arbeidsmarktbeleid terug te brengen tot 0 euro. De baten op het beleidsveld Arbeidsmarktbeleid bedragen 900 duizend euro en zijn afkomstig uit het participatiebudget. De lasten bedragen 995 duizend euro. De overschrijding hangt samen met een doorbelasting van de overhead. Het verschil dekken we vanuit het P-budget. Voor de langere termijn gaan we een afweging maken hoe om te gaan met het verschil.

5. Versoberen armoedebeleid

Korte motivering/toelichting:

Ons college heeft overwogen om het armoedebeleid te versoberen in 2014. Gezien de huidige crisis en de steeds groter wordende doelgroep vinden we het niet verantwoord grote bezuinigingen door te voeren. We bezuinigen 100 duizend euro op de Stadspas. De Stadspas gaan we omzetten naar een webshop. In

2014 stellen we 1,9 miljoen euro beschikbaar voor het armoedebeleid. Ons college stelt voor het armoedebeleid na 2014 in stand te houden door structureel 1,1 miljoen euro beschikbaar te stellen. Het is aan het nieuwe college om de bezuinigingen binnen het armoede beleid vanaf 2015 door te voeren. We hebben tegen die tijd meer zicht op de uitwerking van het nieuwe armoedebeleid en het nieuwe college kan deze dan meenemen in haar afwegingen. Ten slotte stelt ons college voor de extra middelen voor armoede- en schuldenbeleid vanuit het rijk (493 miljoen euro in 2013) in te zetten voor het tekort op de Langdurigheidstoeslag en Bijzondere Bijstand(100 duizend euro in 2013). Het restant voegen we toe aan de reserves zodat een volgend college de keuze kan maken dit bedrag eventueel verder in te zetten voor het armoedebeleid.

6. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen.

7, 8, 14,15 G-kracht

Korte motivering/toelichting:

De afgelopen jaren is 1 miljoen euro extra beleid toegekend voor G-kracht. Daarnaast vullen we dit bedrag jaarlijks aan met vrijval kapitaallasten (680 duizend euro). Ons college stelt voor 575 duizend euro te bezuinigen op de extra beleidsmiddelen in 2014. We bezuinigen binnen 4 deelprogramma's binnen Programma 2 Economie en Werkgelegenheid. Dit betekent o.a. minder personele inzet en cofinancieringsmogelijkheden voor projecten op bedrijventerreinen, we stoppen de financiële ondersteuning Ondernemerstrefpunt Groningen. De bijdragen aan *Onderneem 't*, ondernemer ondersteunende organisaties (Servicepunt Detailhandel en de Groningen City Club) gaan omlaag. We verstrekken minder subsidie aan publiektrekkende activiteiten en ook voeren we geen toeristische onderzoeken (statistieken) uit en zijn er minder mogelijkheden voor het opzetten van projecten in regionale netwerken (NG4) op gebied van arbeidsmarkt en innovatie (alleen nog personele inzet). Daar tegenover staat dat ons college een cofinancieringsfonds inricht met een startkapitaal van 2,7 miljoen euro. Met het nieuwe cofinancieringsfonds willen we de groei van de Groningse economie versterken.

9. Binnenstad management

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor om te bezuinigen op het Evenementenprogramma Binnenstad. Voor 2014 is er nog geen evenementenprogramma. Het beschikbare bedrag voor 2014 is daarmee grotendeels afweegbaar (175 duizend euro). Gevolg van deze besparing is dat we in 2014 vanuit de gemeente Groningen minder middelen beschikbaar kunnen stellen voor het organiseren van evenementen in de binnenstad zoals Timeshift, Cityproms, Grachtenfestijn. Daarnaast verminderen we het aantal activiteiten binnen het gastvrijheidsprogramma (stoppen met Krassenactie, Wonen in Groningen, Huiskamerconcerten) en leveren we geen bijdrage meer aan Gronings Peil, Swingin' Groningen, Zienemaan en Sterren Grote Markt.

10. Korting promotiebudget KEI week

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor om de structurele gemeentelijke bijdrage vanuit het promotiebudget aan de KEI week stop te zetten (8 duizend euro per jaar vanaf 2014). Dit betekent minder exposure van gemeentelijke berichtgeving tijdens de KEI week.

11. Korting promotiebudget stad Groningen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor de structurele gemeentelijke bijdrage stop te zetten aan het gezamenlijke promotiebudget met de provincie 'Er gaat niets boven Groningen' (28 duizend euro in 2014 en 14 duizend euro structureel vanaf 2015).

12. Subsidie Marketing Groningen

Korte motivering/toelichting:

Marketing Groningen is verantwoordelijk voor de City marketing van Groningen. In 2011 is besloten de bijdrage aan Marketing Groningen structureel vast te stellen op een bedrag van 900 duizend euro. De bijdrage was voorheen hoger, omdat Marketing Groningen ook nog een subsidie 'surplus toeristenbelasting' ontving. Ons college stelt voor in 2014 125 duizend euro incidenteel en 25 duizend euro structureel te besparen vanaf 2015. De bezuiniging heeft gevolgen voor de activiteiten voor City marketing.

13. Korting Akkoord van Groningen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 200 duizend euro te bezuinigen in 2014 (er was 500 duizend euro gereserveerd voor 2014). Dit betekent dat er minder middelen zijn voor de campagne City of Talent 2014. De stuurgroep Akkoord van Groningen zal eind 2013 een nieuwe begroting voor de campagne City of Talent vaststellen. De middelen voor het gemeentelijk projectbudget Akkoord van Groningen vervallen volledig.

16. Activiteiten budget economische zaken

Korte motivering/toelichting:

De afdeling Economische Zaken heeft een structureel activiteitenbudget van 300 duizend euro voor beurzen, evenementen, bedrijvencontactdagen, netwerkbijeenkomsten, drukwerk et cetera. Ons college stelt voor 75 duizend euro te bezuinigen.

Het schrappen van dit budget heeft tot gevolg dat de gemeente minder zichtbaar aanwezig is voor ondernemers en in netwerken.

17. Bijdrage regio Groningen Assen

Korte motivering/toelichting:

Met de regio is afgesproken de bijdrage met ingang van 2014 structureel te verlagen met 630 duizend euro (de stad draagt jaarlijks 1,9 miljoen euro bij aan de Regio Groningen-Assen). Met de jaarlijkse bijdrage wordt het Regiofonds gevoed, waaruit wordt geïnvesteerd in de regio.

18. Fonds economische ontwikkeling

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 50 duizend euro te bezuinigen op het Fonds Economische Ontwikkeling. Dit fonds wordt grotendeels ingezet voor de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de Ondernemersprijs. Deze structurele bijdrage blijft overeind. De gemeentelijke bijdrage neemt af daar waar activiteiten ook zonder bijdrage voort kunnen. Verantwoordelijkheid meer bij derden, stimulerende rol.

19. Generieke korting 10% jeugdinstanties

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde jeugdinstanties (die een bedrag ontvangen van meer dan 10.000 euro subsidie). De keuze voor 10% generieke korting is ingegeven door het feit dat wij geen kwaliteitsoordeel vellen over de instanties. Bovendien willen we instanties uitdagen om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen om zo efficiënt mogelijk te werken.

20. Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/ Kansenbeleid

Korte motivering/toelichting:

De gemeente is niet verplicht de specifieke uitkering van het Rijk voor VVE/Kansenbeleid aan te vullen. Ons college stelt voor vanaf 2014 te bezuinigen op een deel van de vrijval die ontstaat op basis van de vraag 2012. Dit is een vermindering van 350 duizend euro. Hierdoor blijft 1,650 miljoen voor het VVE overeind staan. Een mogelijk gevolg is verschraving van het aanbod. We zijn met het COP in gesprek over mogelijkheden om deze verschraving beperkt te houden.

21. Bezuiniging op kind-, jeugd- en jongerenactiviteiten

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 250 duizend euro structureel op kind-, jeugd- en jongerenactiviteiten te korten. In samenspraak met instanties (MJD en SKSG) gaan we door samenvoeging een efficiëntere werkwijze ontwikkelen waarbij we o.a. de leeftijdsbeperking aanpassen.

22. Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor structureel 75 duizend euro te korten op de voorziening van scholen voor (tijdelijke) opvang van dreigende voortijdig schoolverlaters. We beperken ons tot de wettelijke taak. Scholen hebben de wettelijke plicht om deze voorzieningen te regelen.

23. Efficiency gemeentelijke uitvoering voor CJG (10%)

Korte motivering/toelichting:

Voor de uitvoering van de Centra voor Jeugd en Gezin verstrekt de gemeente het MJD en de COP-groep subsidie. Op deze subsidie gaan we 10% korten. De gemeente neemt ook een deel van de uitvoering van de Centra voor Jeugd en Gezin voor haar rekening. Ons college stelt voor deze bijdrage met 10% te korten. Deze korting is door de GGD op te vangen met efficiency maatregelen.

24. Gezonde en veilige school

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor de subsidie voor VNN en St. Terwille voor verslavingspreventie in het onderwijs (18 duizend euro) en het budget voor bewegingsonderwijs (69 duizend euro) te stoppen. De verslavingspreventie in het onderwijs is geen wettelijke taak voor de gemeente.

25. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor de instellingen in 2014 niet te compenseren voor loon en prijsstijgingen.

26. Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 448 duizend euro structureel te bezuinigen op de voorziening schoolbegeleiding. We stoppen met de financiering van leerlingbegeleiding, schoolbibliotheek, innovatie en onderzoek in het onderwijs. Voor de nieuwe impuls Vensterscholen reserveren we budget om innovatieve ontwikkelingen en onderzoek te stimuleren.

27. Verlagen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 100 duizend euro te bezuinigen op schoolmaatschappelijk werk onderwijs. We zijn met scholen in overleg hoe schoolmaatschappelijk werk wordt ingepast in het Passend onderwijs per 2015 en hoe de CJG's hier op slimme wijze bij aan kunnen sluiten.

28. Verlagen budget onderwijshuisvesting

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor te stoppen met gemeentelijke bijdragen aan renovatie schoolgebouwen po en so vanaf 2015 (structureel 200 duizend euro). Rijksvergoedingen gaan vanaf 2015 rechtstreeks naar de scholen in plaats van via het gemeentefonds. De gemeente beperkt zich tot het beleidsarm(er) uitvoeren van haar wettelijke taak (nieuwbouw, uitbreiding van schoolgebouwen, schades, verzekering, gymlokalen PO, SO en VO) op basis van de eigen gemeentelijke verordening. De uitvoering van de wettelijke taak beperken wij tot de nieuwbouw en uitbreiding van scholen en nemen daarbij als uitgangspunt, dat terughoudend wordt ingezet op projecten waarbij sprake is van vervangende nieuwbouw en voor de overige projecten te kiezen voor fasering over meerdere jaren (portfoliomanagement / integrale huisvestingsplanning).

29. Bezuiniging extra beleid: duurzame schoolgebouwen

Korte motivering/toelichting:

Voor deze collegeperiode zijn voor verschillende onderwerpen middelen voor extra beleid beschikbaar gesteld. Het is mogelijk om voor de laatste jaarschijf (2014) een korting op deze middelen door te voeren. Ons college stelt voor 20 % te bezuinigen op de laatste jaarschijf (2014) extra beleidsmiddelen. Dit levert een incidentele besparing op van 575 duizend euro (Verduurzamen schoolgebouwen 200 duizend euro en Veiligheidsbeleid 375 duizend euro zie punt 68).

Wij gaan door met het programma Fris en duurzame schoolgebouwen door deze bezuinigingen duurt het wellicht een jaar langer voordat alle scholen aangepakt zijn. Wij willen echter het volledige programma realiseren.

30. „36 Generieke korting 10% op zorg- en welzijnsinstellingen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde zorg- en welzijn instellingen, (die een bedrag ontvangen van meer dan 10.000 euro subsidie). De keuze voor 10% generieke korting is ingegeven door het feit dat wij geen kwaliteitsoordeel wil vellen over de instellingen. Bovendien willen we instellingen uitdagen om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen om zo efficiënt mogelijk te werken.

31. Awbz dagopvang

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 71 duizend euro structureel vanaf 2014 te bezuinigen op Awbz dagopvang. Deze gelden worden besteed aan mensen die tussen wal en schip dreigen te vallen, bij het vervallen van de dagopvang AWBZ op psychosociale grondslag, alsnog een vorm van dagopvang te bieden. Hiervan wordt steeds minder gebruik gemaakt, omdat de doelgroep steeds vaker via de reguliere voorzieningen wordt opgevangen. Op dit moment besteden we 105 duizend euro van het budget (in totaal 176 duizend euro). Hierdoor kunnen we 71 duizend euro bezuinigen. Deze bezuiniging heeft verder geen consequenties.

32. Structureel beschikbaar budget compensatie accres 2012

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 203 duizend euro te bezuinigen op het budget compensatie accres 2012. In de bezuinigingsvoorstellen voor 2012 stond de bezuinigingsmaatregel *het niet doorgeven van het accres aan de instellingen*. Ons college heeft besloten deze maatregel niet door te voeren. De instellingen hebben alsnog het accres ontvangen. Daarvoor is budget beschikbaar gesteld. Na vaststelling van alle subsidiebeschikkingen is dit budget niet volledig nodig gebleken. Er resteert 203 duizend euro. Dit budget is nu structureel beschikbaar.

33. WMO 2014

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor incidenteel 500 duizend euro in 2014 te bezuinigen op de WMO. In 2013 zien we bij alle individuele voorzieningen, in wisselende mate, een daling in de verstrekkingen. Wij verwachten dat deze dalingen in 2014 doorzetten, waardoor in de begroting voor 2014 een overschot ontstaat van 500 duizend euro. Dit overschot is incidenteel. Voor 2015 e.v. jaren staan namelijk zo veel veranderingen op stapel (zo wordt bijvoorbeeld het budget voor huishoudelijke verzorging teruggebracht tot 60% van het oorspronkelijk bedrag, vindt een korting plaats voor meer hergebruik van rolstoelen en krijgen de decentralisaties met bijbehorende kortingen hun beslag) dat een geheel nieuwe situatie ontstaat waarop we nog niet vooruit willen lopen.

De dalende tendens in Wmo-aanvragen en –verstrekkingen past overigens in een landelijk beeld, zoals blijkt uit onderzoeksresultaten van het SGB die dit voorjaar werden gepresenteerd. Voor een deel kunnen we deze dalingen toeschrijven aan een aantal doorgevoerde gemeentelijke beleidsmaatregelen. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van eigen bijdragen voor een aantal voorzieningen, het voeren van keukentafelgesprekken met cliënten en de aanbesteding van nieuwe contracten.

34. WMO-huisbezoeken ouderen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 40 duizend euro structureel te bezuinigen vanaf 2014 op het innovatiebudget WMO huisbezoeken ouderen. Uit dit budget financierden we een aantal kleinere vernieuwende initiatieven. Dit gaat niet ten koste van de reguliere huisbezoeken.

35. Maatschappelijke opvang

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 945 duizend euro te bezuinigen op het budget Maatschappelijke opvang. We ontvangen als centrumgemeente, voor de 23 Groninger gemeenten, jaarlijks een rijksbijdrage van circa 14 miljoen euro. Dit bedrag vullen we vanuit de gemeente Groningen jaarlijks aan met een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro. Deze “stadse” middelen worden ingezet voor experimenten en innovatieve ontwikkelingen. Wij zijn van mening dat dit bedrag verlaagd kan worden. Dit heeft nadrukkelijk geen consequenties voor structurele opvangmiddelen.

37. , 39 Generieke korting 10% op sportinstellingen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde sportinstellingen (die een bedrag ontvangen van meer dan 10 duizend euro subsidie). De keuze voor 10% generieke korting is ingegeven door het feit dat wij geen kwaliteitsoordeel vellen over de instellingen. Bovendien willen we instellingen uitdagen om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen om zo efficiënt mogelijk te werken. Uiteraard kunnen instellingen wel een beroep doen op de gemeente om mee te denken over knelpunten en mogelijke oplossingen.

38. ,40 en 41. Invulling taakstelling sport

Korte motivering/toelichting

Ons college stelt voor:

- 15 duizend euro te korten op het beleidsbudget Sportontwikkeling Algemeen
 - 15 duizend euro te bezuinigen door het subsidie 2e/3e categorie evenementen af te schaffen
 - 10 duizend euro te bezuinigen op het topsportbudget
 - 22 duizend euro te bezuinigen door opnemen taakstelling werkmaatschappij WSR
-
- Sportontwikkeling algemeen (onderzoek en incidentele projecten)
De bezuiniging betekent dat we het aantal onderzoeken afbouwen. Wel houden we het Mulier onderzoek in stand en incidentele projecten.
 - Sportevenementen 2e/3e categorie
We schrappen dit budget van 15 duizend euro. Het is verworden tot een waarderingssubsidie die we niet meer op zijn effecten controleren. Zonder de subsidie gaan de evenementen gewoon door.
 - Topsport/talentontwikkeling
Een bedrag van 10 duizend euro die we in de topsportnota hebben bezuinigd, is nog niet ingeboekt. Die kan worden opgevoerd. Vanwege deze afspraak bezuinigen we niet verder op dit beleid.
 - Taakstelling werkmaatschappij Sport Welzijn recreatie

Ons college stelt een taakstelling voor van 22 duizend euro voor op de eigen werkmaatschappij Sport Welzijn recreatie. Deze taakstelling moet nog concreet worden ingevuld.

42. , 44 en 45 Generieke korting 10% op culturele instellingen

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting van 10% voor de culturele sector, met uitzondering van subsidies die lager dan 10.000 euro zijn. Er is gekozen voor een generieke korting aangezien de cultuurnota pas recent is vastgesteld (november 2012). Het eventueel wijzigen van de inhoudelijke grondslag van de cultuurnota vraagt tijd en moet zorgvuldig gebeuren. Dit gaan we komend jaar oppakken. Bovendien willen we instellingen uitdagen om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen om zo efficiënt mogelijk te werken. Een aantal instellingen krijgt geen generieke korting. Het gaat om: het Groninger Museum, Martiniplaza, Groninger Forum, Kunstencentrum/Stedelijke Muziekschool, het Grand Theatre en de overhead van de Kunstraad.

- Groninger Museum:
Het Groninger Museum staat aan de top van de culturele keten van Groningen en heeft een internationale uitstraling. Wij willen deze trekker voor stad en provincie behouden. Vorig jaar hebben we maatregelen getroffen om een faillissement te voorkomen. Daarnaast heeft het museum extra lasten als gevolg van de revitalisatie. Het museum is nu op de goede weg met een krappe begroting. We zien geen mogelijkheden voor een extra korting van 10 %.
- Het Forum:
In ons collegeakkoord van oktober 2013 is een korting ingeboekt per 1 januari 2014 (100 duizend euro). Deze realiseren we in 2014. Daarnaast staat er een onderzoek gepland naar een mogelijke verdere vermindering van de subsidie zoals afgesproken in het Prinsenhofakkoord en heeft Biblionet een korting gehad. Dit raakt de exploitatie van het Forum. We vinden het niet verstandig om op voorhand verder te korten, omdat er nu gewerkt wordt aan de exploitatie en de opzet daarvan.
- Martiniplaza:
In 2011 is besloten de subsidie te korten met twee maal 200 duizend euro. De 1e tranche in 2012, de 2e in 2013. Bij de behandeling van dit voorstel is gesteld dat de tweede korting per 2013 alleen wordt doorgevoerd als de financiële situatie dit toelaat. In februari van dit jaar bent u geïnformeerd over de situatie bij Martiniplaza en is de tweede korting vooralsnog opgeschort. In 2013 onderzoeken we of per 2014 de 200 duizend euro op de subsidie kan worden verminderd. De andere situatie van Martiniplaza, te weten geen subsidie op de exploitatie maar op de kapitaallasten, is de reden dat Martiniplaza tot de uitzonderingen behoort. We gaan, in overleg met Martiniplaza, een onderzoek uitvoeren om na te gaan op welke wijze Martiniplaza tot een gezonde bedrijfsvoering kan komen en of bezuinigingen alsnog kunnen worden opgelegd.
- Muziekschool/Kunstencentrum:
De Muziekschool en Kunstencentrum zijn recent gefuseerd met een bezuinigingstaakstelling van 210 duizend euro. Aanvullende bezuinigingen ondergraven de businesscase waarop de fusie is gebaseerd.
- Grand Theatre:
Het Grand Theatre is het enige, multidisciplinaire productiehuis van de stad, het is daarmee een essentiële schakel voor de functies presentatie van talent en productie in de keten van podiumkunsten en is uniek in het Noorden.

Wij kozen er in de Cultuurnota 2013- 2016 ‘Tegen de stroom in’ voor om het Grand Theatre na rijksbezuiniging op minimale basis te behouden. Het Grand Theatre zette hierop een reorganisatietraject in en ging actief op zoek naar externe financiers voor noordelijk talent. Een gemeentelijke korting van 10% leidt tot het terugtrekken van financiële toezeggingen (200 duizend euro in twee jaar) voor productie-en of talentontwikkelingsprojecten door Noordelijke Fondsen. De korting zou moeten worden doorberekend aan afnemers van het Grand Theatre, waaronder Jonge Harten, De Noorderlingen en ook de nieuwe landelijke voorziening voor jeugdtheater in het Noorden.

- **Kunstraad:**

Ons college stelt voor de overhead van de Kunstraad Groningen uit te sluiten van de 10% generieke korting. In het geval van gemeentelijke korting van 10% zou ook de provincie de Kunstraad evenredig korten. Daarmee kan de uitvoering van de taak van de Kunstraad in gevaar komen. Deze taak is bovendien van een andere orde dan die van uitvoerende culturele instellingen. De Kunstraad is in 2006 door de gemeente en de provincie Groningen in het leven geroepen als onafhankelijk adviesorgaan voor kunst en cultuur.

43. Korting Groninger Archieven

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 100 duizend euro structureel te bezuinigen vanaf 2015. Groninger Archieven zal een efficiency korting moeten realiseren in relatie tot de uit te voeren taken.

46. Invulling taakstelling cultuur

Korte motivering/toelichting:

De cultuurnota 2013-2016 kent een aantal structurele budgetten voor incidentele uitgaven waarvoor nog geen concrete toezeggingen zijn gedaan. Ons college stelt voor 12 duizend euro te bezuinigen op het budget onderzoek en onvoorzien en 39 duizend euro op het budget cultuur algemeen. Dit is een structurele bezuiniging van 51 duizend euro structureel vanaf 2014.

47. Bewaking fietsenstalling Europapark

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor structureel 70 duizend euro te besparen op de bewaking fietsenstalling Europapark. Het bemande toezicht van de eerste tot en met de laatste trein verdwijnt. Wij stellen voor het toezicht in de fietsenstalling Europapark via camera's te laten verlopen. En door personeel vanaf 18:00 uur in de winter en 21:00 uur in de zomer.

48. Stoppen met spitsrekken

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor te stoppen met spitsrekken in de Guldenstraat en Grote Markt. Dit levert een bezuiniging op van 24 duizend euro structureel. Dit kan leiden tot meer ongeordende fietsen op maaiveld, hinder en een druk op de handhaving.

49. Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)

Korte motivering/toelichting:

De kosten van de vervanging van het Herewegviaduct zijn geraamd op 25 tot 30 miljoen euro (begroting 2013). Hiervan is 10 miljoen euro gedekt. De raad heeft ter dekking van de kapitaallasten behorend bij een

investering van 10 miljoen euro 630 duizend euro structureel vanuit de structurele risicobuffer 2014 beschikbaar gesteld. De dekking is op zijn vroegst in 2015 nodig. Ons college stelt voor de jaarschijf 2014 te laten vrijvallen.

50. Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld

Korte motivering/toelichting:

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) stelt ons college voor 4 miljoen euro eigen geld vrij spelen voor bezuinigingen als restant van de BDU-ruil uit januari 2013. Het is niet nodig om daarvoor projecten te schrappen. Wel komt deze 4 miljoen euro ten laste van het ons toegewezen RSP-budget voor HOV-infra en P+R/transferia van 42 miljoen euro. Dit gaat ten koste van de budgetten voor de resterende projecten die uit dit budget gefinancierd worden (m.n. budgetten voor P+R).

Concreet bestaat het voorstel uit drie onderdelen:

1. We vervangen 1,3 mln. eigen geld die nu nog in de bus op-/afrit Hoogkerk zit door een extra RSP-bijdrage uit het RSP-budget voor P+R
2. In de Sontweg zit na de eerdere ruil van 2,3 miljoen euro van eigen geld voor BDU (januari 2013) nog 2,7 mln. uit de risicobuffer. Met dit voorstel ruilen we ook die 2,7 mln. nu voor BDU die t/m 2013 beschikbaar is.
3. Omdat die 2,7 miljoen euro BDU al was ingezet voor andere gemeentelijke projecten, hebben we die via een ruiloperatie weer vrij moeten maken. 1,2 miljoen euro BDU komt uit de bus op-/afrit Hoogkerk, deze wordt vervangen door RSP (dit project wordt nu dus helemaal gefinancierd met RSP-geld) en 1,45 mln. BDU komt uit P+R Haren. Ook dat project wordt nu helemaal gefinancierd met RSP-geld.

Bij dit voorstel horen twee kanttekeningen:

1. Dit aangepaste verdelvoorstel vereist instemming van met name de provincie.
2. Dit betreft alleen de BDU die t/m 2013 beschikbaar is voor de stad. Het is nog niet bekend hoeveel BDU na 2014 beschikbaar is. In het Meerjarenprogramma 2013-2016 heeft het college daar het volgende over gezegd: "Over de BDU in de jaren daarna willen we te zijner tijd in gesprek met de provincie. Voorlopig stellen we de inhoudelijke samenwerking aan een breed gedragen integrale bereikbaarheidsoplossing voor de stedelijke regio centraal. Overigens moeten we na 2013 rekening houden met een lager bedrag aan BDU als gevolg van de doorwerking van Rijksbezuinigingen." Vooralsnog houden we daarom geen rekening met BDU middelen na 2013.

51. Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug

Korte motivering/toelichting:

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) stelt ons college voor 900 duizend euro eigen geld vrij te spelen voor bezuinigingen als restant van de BDU-ruil uit januari 2013 (ziet u voorgaande toelichting)

52. Verkeerseducatie

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor geen extra middelen beschikbaar te stellen voor verkeerseductie (55 duizend euro in 2014). Vanaf 2014 wordt geen verkeerseducatieprogramma door de gemeente aangeboden.

53. Verkeer

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor om in 2014 200 duizend euro te bezuinigen op het werkbudget Verkeer en vanaf 2015 100 duizend euro structureel. Hierdoor is minder geld beschikbaar voor verkeersonderzoek (verkeerstellingen, tevredenheid over parkeren op P&R terreinen en garages) en het up to date houden van het gemeentelijk verkeersmodel. Er is minder ruimte voor extern advies en onvoorziene kosten.

54. Verlagen programmabudget Verkeersregelininstallaties (VRI's)

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 100 duizend euro structureel te bezuinigen op het programmabudget VRI's. In plaats van jaarlijks 3 pakken we 2 verkeerslichten aan in het kader van groot onderhoud (portalen, armaturen en de hard- en software in de schakelkast).

55. Vrijval Langmangelden

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 2,3 miljoen euro Langmangelden in 2014 vrij te laten vallen. Vanuit het maatregelenpakket dat met Langman-gelden wordt gefinancierd zijn de afgelopen jaren vele projecten gerealiseerd. Met betrekking tot projecten die we goedkoper hebben weten te realiseren, dan op basis van het aan ons gedecentraliseerde (rijks)budget was verwacht, is met het rijk afgesproken dat "winst" op deze projecten ten goede mag komen aan de gemeentefinanciën. We voorzien een positief resultaat. Voor de resterende maatregelen vanuit het Langmanpakket, te weten Boerhaavekruising en fietspad Meerstad reserveren we bedragen op basis van ramingen. Met in acht neming van deze benodigde bedragen, bedraagt de verwachte vrijval 2,3 miljoen euro.

56. Jongerenhuisvesting – fietsklemmen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor vanaf 2015 structureel 125 duizend euro te bezuinigen op het budget Jongerenhuisvesting- fietsklemmen. Dit budget is beschikbaar gesteld om de overlast van het grote aantal gestalde fietsen in wijken met veel studenten aan te pakken. In 2012 is dit eenmalig aangevuld tot 280 duizend euro. Daarvan zijn circa 1300 klemmen geplaatst. Er blijken meer aanvragen te zijn dan we kunnen inwilligen; er is inmiddels een wachtlijst (1500 klemmen) en die lijst blijft groeien. Probleem wordt echter wel dat er steeds minder ruimte is om klemmen te plaatsen; het opheffen van parkeerplaatsen is lastig in wijken met een grote parkeerdruk. We verwachten dat er na deze tranche praktisch gezien steeds minder plek is voor fietsklemmen in de openbare ruimte. Vandaar ons voorstel om vanaf 2015 gedurende 3 jaar 125 duizend euro per jaar van dit structurele budget te bezuinigen.

57. Duurzaamheid: energiebudget

Korte motivering/toelichting:

In 2035 wil Groningen een energie-neutrale stad zijn. Deze ambitie blijft staan. Ons college stelt voor 677 duizend euro in 2013 en 241 duizend euro in 2014 te bezuinigen. Dit betekenen de volgende bezuinigingen voor het programma:

- Riothermie: Innovatief idee om warmte uit riool te winnen. Van belang gezien de hoeveelheid rioolstelsels dat vervangen wordt. Dit project is nu moeilijk uitvoerbaar omdat noodzakelijke nieuwbouw niet van de grond komt.

- **Gebiedsvisies:** In de warmtevisie is aangegeven dat voor corporatiewijken energie steeds belangrijker wordt en dat we samen met bewoners/huurders hiervoor ontwerpen gaan maken. Met het overgebleven budget kiezen wij eerst te starten in Paddepoel en omgeving.
- **Schoon rijden:** In de notitie beleidsnotitie Schoon en duurzaam vervoer (verzonden aan uw raad op 19-4-2013) komt naar voren dat we geld gaan besteden aan laadpalen. Het bedrag voor schoonrijden komt hiermee te vervallen.
- **Inspecteurs:** De inzet van inspecteurs op dit specifieke terrein wordt gehalveerd. In het bedrijfsleven is nog veel winst te halen, maar ons college maakt hierbij de afweging dat dit onderdeel langer in de tijd is weg te zetten. Door het schrappen van een deel van het budget wordt een aanzienlijk deel van onze ambitie niet gehaald. Er zullen minder controles bij grote energieverbruikers in onze stad worden uitgevoerd.
- **Ambtelijke uren:** Door het schrappen van een aantal onderdelen zal de ambtelijke inzet afnemen.
- **ESco:** We voeren een bezuiniging door op de personele kosten binnen het ESCO project.

58. Platform Gras

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor generiek 10% te korten op de subsidie aan Platform Gras vanaf 2015 (7 duizend euro). Gelijk aan de korting bij de overige subsidies korten we de subsidie aan Platform Gras met 10%.

59. Stimuleringsfonds VHV/ Revolverend fonds

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 450 duizend euro te bezuinigen in 2014 op het Stimuleringsfonds VHV/ Revolverend fond. In 1998 heeft de gemeenteraad besloten een zogenaamd revolverend fonds in te stellen. Vanuit het fonds worden laagrentende leningen verstrekt. Het revolverend fonds is opgebouwd uit drie onderdelen: 1. Algemeen deel (Collectieve Particuliere Opdrachtgeverschap leningen en leningen woonschepen), 2. Startersleningen en 3. Monumentenleningen.

Met de nu voorgestelde bezuiniging op het Stimuleringsfonds blijven deze investeringsmiddelen (bestemd voor CPO, woonschepenhaven, startersleningen en monumenten) zoveel mogelijk intact; we leveren een deel van de aflossing in.

60. Minimaliseren beheerstaak woonwagens

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor de beheertaak woonwagens vanaf 2015 structureel te versoberen met 50 duizend euro. Deze bezuiniging vangen we op door natuurlijk verloop. Dit betekent minder personele inzet.

61. Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 280 duizend euro te besparen door de meerjareninvesteringen Borg op te schorten. Er loopt een meerjaren investeringsprogramma 2012-2016. Dit wordt opgerekt met twee jaar naar 2012-2018. De bekabeling openbare verlichting en een aantal kades zullen we conform eerdere planning uitvoeren.

62. Stadsleven natuurlijk

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor in 2014 84 duizend euro te bezuinigen en vanaf 2015 219 duizend euro structureel op Stadsleven natuurlijk. Elementen uit dit werkbudget zullen we zoveel als mogelijk binnen andere onderdelen van ons beleid onderbrengen, maar het zal zeker ook leiden tot minder projecten.

63. Versoberen ecologisch beheer

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 75 duizend euro vanaf 2014 structureel te bezuinigen op ecologisch beheer. Het ecologisch beheer – behoudens het naleven van de Flora- en faunawet – is geen wettelijke taak. Het ecologisch beheer is goed op orde, maar kwetsbaar.

64. Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft voor 2011-2014 aanvullende incidentele middelen beschikbaar gesteld om in het onderhoud “de basis op orde te houden”. Het bedrag van 2013 is al opgenomen in het programma en is ook al gecommuniceerd met de bewoners. Ons college stelt voor te stoppen met incidenteel onderhoud in 2014 (een bezuiniging van 500 duizend euro) Daardoor vervalt bijvoorbeeld de extra inzet in de huiskamer/binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend onderhoud grijs groen.

65. Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor vanaf 2014 het BORG-niveau voor begraafplaatsen te verlagen naar laag (100 duizend euro structureel). Het betreft bij deze maatregel nadrukkelijk het parkdeel van de begraafplaatsen (niet de graven). Verlaging naar het niveau veilig vinden we ongewenst. Daarom stellen we hier het onderhoudsniveau laag vast.

66. Verlagen BORG-niveaus naar laag

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor onze inzet over de hele linie te verlagen, met uitzondering van de Binnenstad en het Noorderplantsoen (680 duizend euro in 2014 en vanaf 2015 1 miljoen euro structureel). Er is een wettelijk minimum niveau (voldoen aan veiligheids- en toegankelijkheidseisen). Hier kiezen we nadrukkelijk niet voor. Tegelijkertijd stellen we een flexibel “aanvalsteam” in dat in staat is om op te treden in kwetsbare situaties. We zorgen er door gerichte inzet, en samen met stadjes voor dat de gevolgen van deze bezuiniging acceptabel blijven.

67. Leges kapvergunningen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor leges te vragen voor het afgeven van kapvergunningen. Voor de afgelopen jaren is in kaart gebracht hoeveel aanvragen er zijn behandeld en hoeveel bomen daarbij waren betrokken. Op basis hiervan verwachten we een opbrengst van 180 duizend euro structureel vanaf 2014.

68. Bezuinigingen extra beleid veiligheidsgeld

Korte motivering/toelichting

Ons college stelt voor 20 % te bezuinigen op de laatste jaarschijf (2014) extra beleidsmiddelen. Dit levert een incidentele besparing op van 575 duizend euro (Veiligheidsbeleid 375 duizend euro en Verduurzamen schoolgebouwen 200 duizend euro).

69. Veiligheidsgeld vrijspelen door inzet rijksbijdrage MO

Korte motivering/toelichting:

Een viertal activiteiten uit het Veiligheidsprogramma financieren we vanaf 2014 vanuit de rijksbijdrage Maatschappelijke Opvang. Het gaat om nazorg ex-gedetineerden, het Twaalfde Huis, de gebruikersruimte en de tippelzone. Door de inzet van deze rijksmiddelen Maatschappelijke Opvang spelen we eigen gemeentelijk veiligheidsgeld vrij en dragen daarmee bij aan de bezuinigingsopgave. De vier genoemde activiteiten zijn meegenomen in het nieuwe programma Maatschappelijke Opvang en worden gecontinueerd. Bij het opstellen van het programma voor het Veiligheidsbeleid 2014 e.v. wordt deze verschuiving van financiering meegenomen.

70. Uitstel vervanging software

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor de vervanging van bepaalde software uit te stellen (bezuiniging 135 duizend euro in 2014 en 2015). Na vijf jaar gebruik is de belastingsoftware afgeschreven, maar nog wel in gebruik en ook nog niet toe aan vervanging. Bij het in stand houden van een afschrijvingstermijn van vijf jaar valt er jaarlijks een bedrag vrij.

71. Korting OOG tv

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 40 duizend euro structureel te korten op het budget “postbus 51-voorlichtingsfilmpjes” via OOG en de communicatie via OOG-teletekst en stilstaande beelden te stoppen.

72. Besparing afdeling Belastingen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor structureel 25 duizend euro te bezuinigen op de afdeling Belastingen. De Afdeling Belastingen heeft ingaande 2013 een structurele besparing van 55 duizend euro op de kosten van de bedrijfsvoering gerealiseerd. Deze besparing bestaat uit drie onderdelen, hiervan worden de eerste twee (25 duizend euro) meegenomen in de taakstelling publieke dienstverlening, de derde (30 duizend euro) wordt meegenomen in het kader van de gemeentelijke inkoopstaakstelling:

1. Beëindiging Belastingkrant

Tot 2013 werd jaarlijks huis-aan-huis de Belastingkrant verspreid met informatie over de gemeentelijke belastingen. Deze maatregel levert een besparing op van 15 duizend euro.

2. Digitalisering machtiging tot automatische incasso

Tot 2013 werden bij het gemeentelijke aanslagbiljet machtigingskaartjes voor automatische incasso gevoegd. Vanaf 2013 kunnen de inwoners van de stad de gemeente online via een digitaal formulier machtigen de verschuldigde belasting van hun rekening af te schrijven. Deze maatregel levert een besparing op van 10 duizend euro.

73. Leges huwelijken aanpassen

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor de leges huwelijken aan te passen (vanaf 2014 30 duizend structureel).

De Wet rechten burgerlijke stand verplicht een gemeente minimaal twee keer per week de gelegenheid te geven om gratis te trouwen.

Een gemeente is vrij te bepalen op wat voor tijdstippen zij kosteloze huwelijken wil voltrekken en op welke wijze deze worden ingevuld. Zij kan deze zo sober inrichten als ze zelf nodig acht. Uit onderzoek blijkt dat veel (100.000+) gemeenten in Nederland maatregelen hebben genomen om het aantal kosteloze huwelijken te verminderen. In de meeste gevallen is de kosteloze huwelijksplechtigheid versoerd en worden alleen nog de minimale wettelijke vereiste handelingen uitgevoerd.

Op dit moment bereiden we een voorstel voor per 1 januari 2014 de gratis huwelijken in Groningen te versoeren en te beperken. Het voorstel bestaat in hoofdlijnen uit twee samenhangende onderdelen:

1. Versoering van het gratis huwelijk. Het aantal kosteloze huwelijken wordt beperkt tot twee keer per week op de woensdagmorgen, waarbij alleen nog de minimale wettelijke vereiste handelingen worden uitgevoerd. De handelingen vinden plaats in de Prefecten Hof.
2. Invoeren van de mogelijkheid voor minima van kwijtschelding van de huwelijksleges. Zo behouden de minima de mogelijkheid op een volwaardige huwelijksceremonie. De plechtigheden vinden plaats op werkdagen in de trouwzaal van het stadhuis.

Om bovenstaande te kunnen uitvoeren moet de gemeentelijke legesverordening en de kwijtscheldingsverordening worden aangepast. In december komen we met een nader voorstel hierover.

74. Openingstijden Publieksbalie

Korte motivering/toelichting:

Het bepalen van de openingstijden balies Publiekszaken is gemeentelijk beleid. Ons college stelt voor de openingstijden van de Publieksbalie te beperken (in 2015 75 duizend euro en vanaf 2016 100 duizend structureel). We streven naar efficiency voordelen door nog meer in te zetten op kanaalsturing en meer klantcontact op afspraak.

75. Opheffen buitendienst documenten

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van een buitendienstservice is geen wettelijke taak. Indien iemand wel gebruik wenst te maken van de buitendienstservice dan stelt ons college voor een bedrag in rekening te brengen.

We verwachten dat dit op jaarbasis, uitgaande van 600 aanvragen, 21 duizend euro oplevert.

76. Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken

Korte motivering/toelichting:

Ons college verwacht dat de samenvoeging van de afdeling Publiekszaken en Burgerzaken één leidinggevende kan besparen. De totale omvang van de afdeling wordt ca. 80 fte.

Feitelijk is Publiekszaken de frontoffice en Burgerzaken de backoffice (GBA, basisregistratie en gegevensmanagement) van gerelateerde werkprocessen op het vakgebied burgerzaken (een bezuiniging van 63 duizend in 2014 en vanaf 2015 125 duizend structureel).

77. Vervanging mGBA

Korte motivering/toelichting:

Er is een convenant met een leverancier gesloten voor vier jaar. Het resultaat hiervan is dat voor de aanschaf van het nieuwe bevolkingssysteem minder structureel budget nodig is dan voorzien. Ons college stelt voor vanaf 2014 structureel 100 duizend euro voor de bezuinigingen 2014-2017 in te boeken.

78. Beperking onderhoud vastgoed

Korte motivering/toelichting:

Jaarlijks geven wij circa 9 miljoen euro uit aan onderhoud voor vastgoed. Ons college stelt voor om vanaf 2014 structureel 225 duizend euro te bezuinigen. Voor de langere termijn moeten de structurele maatregelen komen uit: (1) beperken leveranciers en meer raamovereenkomsten; (2) inrichting nieuwe vastgoedorganisatie: sturing en kaders; (3) ontwikkelen integrale visie op onderhoud; (4) verminderen vastgoedportefeuille. Dit heeft wel consequenties voor de onderhoudsstaat van het gemeentelijk vastgoed.

79. Bezuiniging eigen organisatie (vanaf 2015)

Korte motivering/toelichting

Aanvullend op de bezuinigingsopgave van 19,7 miljoen euro voor 2011-2014 stelt ons college een extra bezuinigingsopgave voor die oploopt tot 10 miljoen in 2017. Deze 10 miljoen euro willen we realiseren aansluitend op de aangekondigde kerntakendiscussie en de ontwikkeling van onze gemeente als nieuwe overheid. Onze eerste gedachtewisselingen met u hebben intussen plaatsgevonden. In december 2013 zullen we onze uitgewerkte discussienota aan u voorleggen, waarna in 2014 het nieuwe college en raad besluiten kunnen nemen. Het is belangrijk om hierbij op te merken dat personele inkrimping in de meeste gevallen niet direct leidt tot kostenreductie vanwege rechtspositionele oorzaken en goed werkgeverschap. Daarom hebben we in de begroting een bedrag gereserveerd voor frictiekosten.

80. Kapitaal investeringen ICT

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor 190 duizend euro structureel te bezuinigen op kapitaal investeringen ICT. Door een aantal uitgaven uit te stellen verwachten wij 190 duizend euro incidenteel te kunnen besparen in 2013 en 2014. Daarna verwachten we in het kader van opgestarte trajecten andere besparingen te realiseren (190 duizend euro structureel).

81. Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling

Korte motivering/toelichting:

Door herprioritering van het budget organisatieontwikkeling stelt ons college voor structureel te bezuinigen (200 duizend in 2014 en 400 duizend euro structureel).

82. Generieke korting 10%

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar punt 69

83. Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor n de Bestuursdienst/Concernstaf en de Griffie te huisvesten in het gemeentelijke pand aan de Kreupelstraat is (bezuiniging 200 duizend structureel vanaf 2014). Hierdoor kunnen we de beheerlasten en de lasten voor ICT voor de Waagstraat beperken. Dit voorstel is onderdeel van het gemeentebreed onderzoek naar de huisvesting van gemeentelijke diensten. Gezien de benodigde voorbereiding is een besparing niet eerder mogelijk dan vanaf 2014.

84. Ruil incidenteel structureel geld

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 hebben we u voorgesteld incidentele middelen te ruilen voor structurele middelen om daarmee incidentele middelen vrij te spelen voor de begroting 2013. Een deel van deze ruil had betrekking op investeringen in bovenwijkse voorzieningen (met name investeringen in infrastructuur). De richtlijnen vanuit het Rijk op dit punt zijn in 2013 aangescherpt. Dit betekent dat we, als gevolg van onze keuze bij de begroting 2013, alle investeringen in bovenwijkse voorzieningen, die zijn opgenomen in de lopende grondexploitaties, moeten activeren. Dit betreft een stelselwijziging, waarover uw raad een besluit dient te nemen. We verwachten u hiervoor in december 2013 een voorstel voor te kunnen leggen.

Uit een inventarisatie van de investeringen in lopende grondexploitaties blijkt dat naast de benodigde investeringen voor de begroting 2013, er nog 15,2 miljoen euro aan investeringen aanvullend geactiveerd moet worden. De kapitaallasten hiervan moeten structureel gedekt worden.

Ook in 2015 wordt een incidenteel bedrag geruild voor structurele middelen. Het gaat om een bedrag van 4 miljoen euro die we hebben gereserveerd voor een fietsverbinding met Meerstad aan de zuidkant van de stad. Tegenover het investeringsbedrag van 4 miljoen euro staat een structurele kapitaallast van 250 duizend euro. De structurele kapitaallasten zijn onderdeel van de totale opgave in de begroting.

85. Samenvoegen personeelsbladen

Korte motivering/toelichting:

Vervanging dienstpneersbladen door één concernmagazine (besparing 25 duizend euro structureel).

86. Verkoop aandelen Waterbedrijf

Korte motivering/toelichting:

Voor de verkoop van onze aandelen Waterbedrijf aan de provincie heeft ons college een bedrag van 15 miljoen euro opgenomen. Deze waardering is gebaseerd op ons aandeel in het eigen vermogen van het Waterbedrijf. We zijn met de provincie in gesprek over de waardering van de aandelen. We geven hiervoor in september een gezamenlijke opdracht aan een externe deskundige. Voor de vaststelling van de begroting 2014 door uw college is deze waardering nog niet beschikbaar.

87. Verlagen budget areaaluitbreiding en –omvorming

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor om het budget areaaluitbreiding- en omvorming te verlagen (200 duizend euro in 2014 en 400 duizend vanaf 2014). Doordat de stad minder uitbreidt dan voorheen komt er jaarlijks ook minder nieuw te onderhouden areaal bij in de openbare ruimte. Ook het aantal inbreidingen/omvormingen/herinrichtingen waardoor het onderhoud duurder wordt, zal gaan afnemen door de bezuinigingen. In 2013 komen er nog een aantal areaaluitbreidingen op ons af (bijvoorbeeld groen Oostelijke ringweg), waardoor de bezuiniging pas in 2014 kan ingaan.

88. Versobering voorzieningen college en GMT

Korte motivering/toelichting:

Ons college stelt voor te besparen op de voorzieningen van het college en GMT (50 duizend euro structureel vanaf 2014). Besparingsopties zijn:

- Versobering catering
- Versobering koffieservice door meer te werken met kannen koffie en thee
- Opzeggen diverse dubbele abonnementen
- In beperkte mate meer kleine uitgaven ten laste van vaste onkostenvergoeding collegeleden laten vallen
- Verminderen activiteiten buitenlandse dienstreizen en aantal gemeentelijke representatieve aangelegenheden heroverwegen
- Verminderen gebruik externe vergaderlocaties

89. Vrijval bijdrage aan reserve Bcf

Korte motivering/toelichting:

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Ons college stelt voor een bedrag van 400 duizend euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 400 duizend euro oplopend structureel bedrag) vrij te laten vallen. De vrijval in de jaren 2013 en 2014 hebben we ingezet als dekkingsbron bij de begroting 2013. Bij de begroting 2013 hebben we de intentie uitgesproken om de vrijval van 2015 en 2016 in te zetten voor de vervanging van de Herewegviaduct. Expliciete besluitvorming hierover ontbreekt nog, vandaar dat de vrijval vanaf 2015 als dekkingsmogelijkheid is meegenomen. Overigens is voor de vervanging van de Herewegviaduct ook een post opgenomen in de opgave.

90. Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging

Korte motivering/toelichting:

Er zijn diverse bezuinigingsmaatregelen uitgewerkt die leiden tot een verlaging van de kosten voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Daarmee dalen de tarieven voor deze heffingen en de woonlasten per huishouden. Ons college stelt voor deze verlaging voor een deel te “compenseren” door een verhoging van de OZB (Particuliere woningeigenaren). Particuliere woningeigenaren betalen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De woonlasten voor burgers worden in 2014, afgezien van de jaarlijkse aanpassing aan lonen en prijzen, gemiddeld lager.

Huurders hebben het voordeel van de lagere afvalstoffenheffing. Zij betalen geen OZB en rioolheffing. De corporaties en andere verhuurders hebben te maken met een hogere OZB. Zij betalen geen afvalstoffenheffing en profiteren dus niet van een verlaging van die heffing. De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen.

De opgenomen dekkingsmogelijkheden zijn een totaal van:

- Afvalwijzer niet meer op papier: 55 duizend euro structureel vanaf 2014
- Verlagen BORG niveaus naar laag: 312 duizend euro in 2014 en 485 duizend vanaf 2015
- Niet meer ophalen grof vuil: 300 duizend euro structureel vanaf 2014
- Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht: 100 duizend euro structureel vanaf 2014

- De BORG bezuiniging van 312 duizend euro op de afvalstoffenheffing wordt vanaf 2015 gerealiseerd en leidt dus in 2015 tot een verlaging van de afvalstoffenheffing. Om een bezuiniging te realiseren verhogen we het OZB-tarief evenredig. De verhoging van de OZB realiseren we in 2014 en loopt dus een jaar voor op de BORG bezuiniging. Dit is mogelijk omdat er wel andere kostendalingen in 2014 zijn (interne bezuiniging Stadsbeheer van 381 duizend euro) waardoor het tarief afvalstoffenheffing daalt in 2014. Hiermee leidt het niet tot een woonlastenstijging in 2014.

91. Mismatchvoordeel

Korte motivering/toelichting:

Momenteel ramen we een deel van het mismatchvoordeel jaarlijks vooraf in de begroting. De afgelopen jaren is daarnaast in de rekening een aanvullend voordeel verantwoord. Ons college stelt voor het mismatchvoordeel in 2014 en 2015 aanvullend voor een bedrag van 1 miljoen euro incidenteel en voor de jaren 2015 en 2016 voor een bedrag van 500 duizend euro incidenteel vooraf in te ramen.

Bijlage III Motie 15 – Effecten bezuinigingen

In het Voorjaarsdebat d.d. 19 juni 2013 is door uw raad motie 15 aangenomen waarin u het college het volgende verzoekt:

- A. Bij de begroting 2014 de maatschappelijke en financiële effecten van de mogelijke bezuinigingen op korte en lange termijn volledig inzichtelijk te maken en de keuzes daarin te motiveren;
- B. In kaart te brengen te brengen wat de gemeentelijke en/ of rijksbezuinigingen concreet voor de stad betekenen.
- C. In de aanloop naar de begroting 2014, in overleg met betrokken partijen in de stad, een plan te maken over hoe de negatieve maatschappelijke effecten van de bezuinigingen zo veel mogelijk kunnen worden ondervangen

In deze oplegger en het achterliggende schema *Mogelijke effecten programmadoelen en doelgroepen* beantwoordt ons college deze motie.

Inleiding

A) Geen Centraal Planbureau

- Ons college heeft haar best gedaan om u in deze memo de gevolgen van de bezuinigingen per deelprogramma in kaart te brengen en de *mogelijke* maatschappelijke effecten. We hebben hierbij onderscheid gemaakt naar korte en lange termijn.
- Wij noemen hier expliciet *mogelijk* omdat veel effecten pas in een later stadium zullen blijken (gekorte instellingen maken hun inhoudelijke keuzes pas dit najaar en het nieuwe college zal inhoudelijke keuzes moeten maken in activiteiten, ambities en samenwerkingsverbanden na wegvallen middelen na 2014)

Effecten korte termijn

- Uw college heeft gekozen om de basis op orde te houden en op alle terreinen een stapje terug te doen. Deze brede insteek zien we terug in de mogelijke effecten voor de programmadoelen. Deze zijn veelal beperkt. De effecten van de generieke 10% zullen wellicht groter zijn.

Effecten lange termijn

- De effecten voor de langere termijn zijn in dit stadium nog niet goed te schetsen. De gevolgen daarentegen van minder middelen na 2014 zijn wel in te schatten. Zo zal het volgende college keuzes moeten maken in ambities en activiteiten en zullen zij (bestaande) samenwerkingsverbanden opnieuw moeten vormgeven.

Huishoudens

- In dit stadium van het begrotingsproces is het niet mogelijk om de financiële effecten te vertalen naar de effecten voor huishoudens in de stad.
- Een groot deel van de bezuinigingen vindt zoveel mogelijk plaats in de eigen bedrijfsvoering. Deze bezuinigingen vinden plaats in de bedrijfsvoering van de gemeente of zijn technisch van aard binnen de programma's Wonen, Bereikbaarheid, Publieke dienstverlening, Duurzaamheid en Overig.
- De overige bezuinigingen raken de burgers die gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen.

- Doordat u op alle terreinen gaat versoberen ontstaat er risico voor stapeling van effecten.

B) Rijksbezuinigingen

- Wij hebben voor u de mogelijke effecten van de Miljoenennota voor Meerjarenbeeld, het sociale en fysiek-economische domein in beeld gebracht

C) Right to Challenge

- Wat betreft onderdeel C van de motie ‘in overleg met betrokken partijen’ sluiten we aan bij de motie Right to Challenge. Ons college beschrijft de uitkomsten hiervan.

I Mogelijke maatschappelijke en financiële effecten op korte en lange termijn (deel A motie 15)

Hieronder hebben we de belangrijkste keuzes samengevat op basis waarvan ons college uw raad de bezuinigingsvoorstellen heeft gedaan. Vervolgens geven we een eerste inschatting van de mogelijke effecten op korte en lange termijn, huishoudens en risico's stapeling van effecten. Ten slotte geven wij u een overzicht welke bezuinigingen bij welke stadgers terecht komen. Dit is een andere invalshoek van de gevolgen van de bezuinigingen zoals deze in het bijgevoegde schema zijn weergegeven.

Keuzes en context voorgestelde bezuinigingen

- De voorgestelde bezuinigingen zijn gebaseerd op het belangrijkste motto uit het collegeprogramma: *verbinden en vernieuwen*.
- De opgaven waar u voor staat vereist nadrukkelijk inzet van iedereen: overheid, burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. Wij zien het als een belangrijke taak om - samen met alle betrokkenen - in de komende jaren die gedeelde verantwoordelijkheid in onze stad praktisch in te vullen.
- Co-creatie is daarbij een sleutelbegrip. Wij kijken kritisch naar de eigen gemeentelijke rol en organisatie en naar de kerntaken die passen bij een andere overheid.
- De basis blijft op orde, alleen zal het op alle terreinen soberder worden.
- We zijn een sociale stad waarin iedereen naar vermogen kan meedoen en waarin niemand aan de kant hoeft te staan. We willen zoveel mogelijk mensen kansen bieden om actief deel te nemen aan de Groninger samenleving. Dat blijft zo.
- U blijft borg staan voor de meest kwetsbaren en de mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking.
- Na 2014 stoppen diverse specifieke rijksbijdragen, waaruit we in de voorgaande jaren tal van projecten o.a. op het gebied van wijkvernieuwing, wonen, economische ontwikkeling (G-kracht, Akkoord van Groningen) en duurzaamheid financierden. Om dergelijke projecten in de toekomst toch te kunnen uitvoeren, stellen wij een co-financieringsfonds in.
- Het co-financieringsfonds stimuleert en creëert ruimte voor initiatieven uit de samenleving en benadrukt onze rol van regisseur en verbinder, waarin u eerder kiest voor co-creatie en cofinanciering dan voor subsidiëring.

Mogelijke effecten korte termijn 2013 en 2014

Ons college lost het tekort voor de korte termijn (2013 en 2014) in grote lijnen langs drie wegen op.

Quick Wins

- Een aantal bezuinigingen zijn door te voeren die geen effecten hebben voor de programma's of doelgroepen in de stad (ruil middelen, gereserveerde middelen voor niet optredende risico's)

Minder budget voor activiteiten in programma's

- Onze keuze een aantal budgetten te verminderen heeft mogelijk effecten voor het investeringsklimaat in de stad en het imago van de binnenstad tijdens de bouw (evenementenprogramma, marketing). Overigens blijven de grote evenementen in de stad doorgaan.
- Er is minder geld voor vernieuwing vanuit de gemeente (duurzaamheid, energie, onderwijsgebouwen voor de toekomst) en investeren in de eigen organisatie. Deze onderdelen kunnen een elkaar versterkend effect hebben op de samenwerking met (strategische) partners in de stad en regio en meer algemeen een cumulatief effect voor het imago van de stad en de mogelijkheden voor talentenontplooiing.
- Minder budget voor organisatieontwikkeling kan betekenen dat te verwachten efficiencywinsten bij bv het Shared Service Center onder druk komen te staan. Dat geldt ook voor bezuinigingen in de publieke dienstverlening.
- In een aantal -deels andere- programma's kiest ons college voor versobering van de aanpak, meer zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid en efficiencyverbetering.
- Dat is terug te zien bij Onderhoud en Beheer (lentekriebels, terug naar basisonderhoud), Werk en Inkomen (regels terug naar landelijk niveau), Welzijn, Gezondheid, Zorg (eerste stappen in afbouw doelgroepenbeleid, juist in standhouden voorzieningen die zelfredzaamheid ondersteunen) en in minder mate Onderwijs (terugleggen verantwoordelijkheid vroegtijdig schoolverlaten bij Onderwijs, versoberde aanpak huisvesting).

Generieke korting 10% op instellingen

- Ons college kiest voor een 10% generieke korting voor iedere instelling in de stad (> 10.000 euro subsidie in domeinen Sport, Cultuur, Welzijn, Zorg en Jeugd) door te voeren.
- De effecten van deze generieke kortingen zullen pas na verloop van tijd duidelijk worden. De effecten zijn mede afhankelijk van de inhoudelijke keuzes die instellingen zullen gaan maken. De keuzes maken zij 1 oktober 2013 definitief bekend bij het indienen van hun subsidieaanvraag. Deze aanvraag toetsen we aan de beleidskaders, de algemene subsidieverordening (ASV) en nadere regels. In gesprek met de instellingen hopen we vervolgens tot overeenstemming over de te maken keuzes te komen.

Mogelijke effecten lange termijn na 2014

Voor de lange termijn zijn de keuzes fundamentele, evenzo de te verwachten effecten:

- Alhoewel niet uitgekristalliseerd is er minder geld beschikbaar voor o.a. de programma's Wonen (grotendeels wegvallen wijkbudgetten), Cultuur, Duurzaamheid, Economie, Zorg en Welzijn, Bereikbaarheid, de eigen Organisatie.

- Ambities en activiteiten op diverse terreinen veranderen, zullen anders ingevuld moeten worden (ISV, G-kracht, schuldhulpverlening, Akkoord van Groningen, cofinancieringsfonds, duurzaamheid etc).
- Het volgende college zal samenwerkingsverbanden anders moeten vormgeven. Er zal een strategie ontwikkeld moeten worden over hoe partners verleidt blijven tot investeren in de stad terwijl gemeentelijke middelen daartoe sterk verminderen.
- Ons college doet hiertoe een voorzet om een cofinancieringsfonds in het leven te roepen. Met dit fonds willen wij investeringsruimte creëren voor initiatieven uit de samenleving. Wij gaan meer nadruk leggen op co-creatie. Dat vraagt om een andere houding en rol van de overheid. Niet meer sturen op einddoelen, meer op processen en het samenbrengen van verschillende belangen en investeerders.
- Tegelijk kunnen daarmee niet alle (grotendeels structurele activiteiten) die nu bekostigd worden uit de verschillende budgetten, in stand gehouden worden.

Huishoudens

- Een groot deel van de bezuinigingen raken geen burgers. Deze bezuinigingen vinden plaats in de bedrijfsvoering van de gemeente of zijn technisch van aard binnen de programma's Wonen, Bereikbaarheid, Publieke dienstverlening, Duurzaamheid en Overig.
- Logischerwijs raken de bezuinigingen burgers die gebruik maken van voorzieningen.
- De bezuinigingen raken de Stadler in het algemeen (o.a. aanpassen leges huwelijken, leges kapvergunningen, openingstijden publieksbalie, verlagen borgniveaus) en huishoudens met kinderen en huishoudens met minimuminkomen (o.a. bezuinigen op voortijdig schoolverlaters, schoolbegeleiding). In mindere mate ouderen en studenten.
- Huishoudens met een minimuminkomen kunnen meer last hebben van de bezuiniging enerzijds omdat zij mogelijk meer gebruik maken van voorzieningen en anderzijds omdat zij minder financiële mogelijkheden hebben om bij het verminderen van gemeentelijke voorzieningen alternatieven te organiseren.
- We blijven borg staan voor de meest kwetsbaren en de mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. In de ambtelijke overleggen met instellingen aangaande hun subsidieaanvraag zijn we de mogelijkheden aan het onderzoeken om minima zoveel mogelijk te ontzien bij de uitwerking van de bezuinigingsvoorstellen.
- Daarom gaan we hieronder nader in op het aandeel huishoudens met een minimum inkomen in de stad, het armoedebeleid en de voorgenomen bezuinigingen.

Tabel 1 Huishoudensverdeling in de stad

<i>Studenten</i>	32.350
<i>eenpersoons, geen minima</i>	29.740
<i>paar zonder kinderen, geen minima</i>	19.050
<i>paar met kinderen, geen minima</i>	13.620
<i>eenoudergezin, geen minima</i>	4.000
<i>eenpersoons, 105% minimuminkomen</i>	8.030
<i>paar zonder kinderen, 105% minimuminkomen</i>	910
<i>paar met kinderen, 105% minimuminkomen</i>	590
<i>eenoudergezin, 105% minimuminkomen</i>	1.710
<i>totaal, alle huishoudens</i>	110.000

*) De aantallen zijn afkomstig uit het regionaal inkomensonderzoek van het CBS.

- De verdeling laat zien dat 9 % van de huishoudens in de stad bestaat uit gezinnen met kinderen of eenoudergezinnen met kinderen die 105% minimum inkomen hebben
- Deze gezinnen hebben recht op inkomensondersteunende maatregelen. In tabel 2 leest u welke maatregelen dit zijn, welke bezuinigingen worden voorgesteld en welke subsidies intact blijven.

Tabel 2 Armoedebeleid, overzicht inkomensondersteunende maatregelen en schuldhulpverlening

Regeling	Begroting 2013	Begroting 2014	Maatregel	Bedrag besparing	Begroting 2015
Individuele bijzondere bijstand (inclusief witgoedregeling, maaltijdvoorziening, collectieve ziektekostenverzekering, en Tegemoetkoming Ouderbijdrage Schoolfonds)	5.088	5.614	Versoberen door: <ul style="list-style-type: none"> • Witgoed en woninginrichting tweede hands i.p.v. nieuw (en / of normbedrag verlagen) • niet meer vergoeden van bepaalde medische kosten 	400	5.114
Langdurigheidstoeslag	1.566	1.653	Verlaging normbedrag met gemiddeld 25%	400	1.253
Stadjerspas	375	375	Versoberen	100	275
Subsidies armoedebeleid (Jeugdsportfonds, Stichting Leergeld, T'win, thuisadministratie, SUN, Voedselbank)	335	335			335
	240	20			20
PC-regeling					
Nieuw armoedebeleid (projecten)	275	320			320
Armoedemonitor:	20	20			20
Schuldhulpverlening	5.025	5.141			5.141

- Ten aanzien van armoede & minimabeleid geldt dat ook vanaf 2015 wij ten aanzien van andere vergelijkbare steden een ruimere verstrekking van bijzondere bijstand hebben. Dat past ook bij de sociale stad wie wij willen zijn.
- De bijzondere bijstand zullen wij gaan versoberen en verlagen (witgoed en woninginrichting tweedehands, medische kosten via ziektekostenverzekering, etc.). Daarnaast wordt het normbedrag voor de langdurigheidstoeslag (LDT) en de Stadjerspas verlaagd (minder verlaging voor gezinnen met kinderen).
- Wij hebben ervoor gekozen niet te bezuinigen op schuldhulpverlening. Alle huishoudens in de stad kunnen een beroep doen op deze voorziening.
- De extra middelen voor armoede- en schuldenbeleid vanuit het rijk (493 miljoen euro in 2013) zet ons college in voor het tekort op de Langdurigheidstoeslag en Bijzondere Bijstand (100 duizend euro in 2013). Het restant voegen we toe aan de reserves zodat

een volgend college de keuze kan maken dit bedrag eventueel verder in te zetten voor het armoedebeleid.

Risico stapeling effecten

- Burgers dienen meer zelfredzaam te zijn, worden daarin ondersteund met voorzieningen als STIPS, CJG's. Anderzijds verminderen de budgetten voor bemiddeling naar de arbeidsmarkt en de wijken, bijvoorbeeld NLA.
- Op korte termijn zijn die bezuinigingen in de wijkbudgetten nog niet omvangrijk maar voor de periode na 2014 is er het risico dat voorzieningen die de zelfredzaamheid ondersteunen niet meer in stand gehouden kunnen worden (meldpunt Overlast en Zorg, buurtconciërges, etc).
- Meer mensen kunnen in de bijstand komen, waardoor de druk op de (Zorg en Welzijn) voorzieningen groter wordt.
- Een aantal gesubsidieerde instellingen heeft te maken met een stapeling aan bezuinigingen in de domeinen sport, cultuur, onderwijs, welzijn, zorg & jeugd (zie tabel 3).

Tabel 3 Stapeling van bezuinigingen bij gesubsidieerde instellingen

Instelling	Totaalbedrag diverse kortingen *	Korting 10% subsidies (nr. 98, nr. 119, nr. 128)	Kinder-jeugd en jongerenwerk (nr. 95)	Schoolbegel./voorz. op scholen (nr. 106)	VVE/ Kanseneleid (nr. 108)	Schoolmaatsch. Werk (nr. 110)	Stoppen met spitsrekken (nr. 57)	Bewaking fietsenstalling Europapark (nr. 70)
Biblonet	711.500	592.500		119.000				
COP	342.260	81.050			261.210			
MJD	1.003.597	716.057	187.500			100.000		
MJD - Penvoerder consortium buurtwelzijn	134.700	134.700						
OZG2	167.896			106.896	61.000			
SKSG	158.891	53.813	62.500		42.578			
Werkpro	299.211	205.211					24.000	70.000

* Exclusief niet doorgeven accres gesubsidieerde onderwijsinstellingen

- Generieke korting op domein Cultuur kan doorwerken op de mogelijkheid tot afbouw van de gesubsidieerde arbeid. Op dit moment maken 14 culturele instellingen van het 200 banenplan (in totaal 20 banen). Hetzelfde geldt voor het domein Sport (3 banen).
- Naast deze instellingen heeft Werkpro nog te maken met een stapeling van bezuinigingen:
 - o 10% bezuiniging op subsidies welzijn, zorg & jeugd (nr. 98);
 - o beëindiging subsidie in kader van 200-banenplan. Werkpro heeft 54 banen in het kader van Werkpro accommodatie/buurtbeheer, 8 banen in het kader van Werkpro opvang/dagbesteding 12^e huis en 8 banen voor Werkpro kringloop/milieu.

II Mogelijke effecten rijksbezuinigingen (deel B motie 15)

Uw raad vroeg ons de mogelijke effecten van rijksbezuinigingen in beeld te brengen. Hieronder beschrijven we u de effecten van de Miljoenennota op het Meerjarenbeeld en de programma's in het sociale en ruimtelijk-economisch domein.

Inleiding

Op dinsdag 18 september 2013 (Prinsjesdag) is de miljoenennota 2014 verschenen. Dit signalement geeft weer wat de effecten zijn. Dit hebben we zoveel mogelijk toegespitst op de gevolgen voor de Stad. Dit is overigens nog niet op alle punten specifiek weer te geven, veel hangt af van een nadere uitwerking.

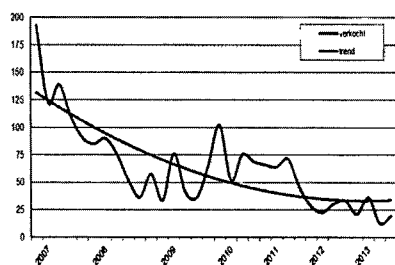
Na een analyse op hoofdlijnen gaan we specifiek in op het sociale domein en het ruimtelijk-economisch domein. Dit is gebeurd op basis van inbreng van de betrokken beleidsafdelingen. Hierbij is ook gebruik gemaakt van de analyse van het kennisinstituut Platform 31, VNG en IPO. Ook Bureau Onderzoek heeft de laatste gegevens, bijvoorbeeld op het gebied van de woningbouw, aangeleverd.

Licht herstel!?

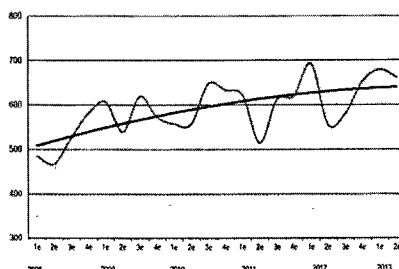
Het CPB verwacht voor 2013 een lichte economische groei. De export zal naar verwachting wat stijgen en de huizenmarkt zal zich naar verwachting enigszins stabiliseren. Naast deze lichtpuntjes verwacht het CPB dat de koopkracht gaat dalen en de werkloosheid nog zal toenemen.

Dit lijkt ook voor de Stad op te gaan. De verkoop van nieuwbouwwoningen stabiliseert zich. Dit is weliswaar op een laag niveau. De werkloosheid neemt nog steeds toe, alhoewel aanmerkelijk minder dan gemiddeld in Nederland. Het beroep op de schuldhulpverlening bij de Gronings kredietbank laat nog steeds een stijgende lijn zien (alleen gegevens Bureau Onderzoek en Statistiek).

Aantal verkochte woningen per 2 maanden
leningen/schuldsanering GKB

Aantal aanmeldingen

Dalend gemeentefonds

De 6 miljard euro aan aangekondigde bezuinigingen betekent ook een teruggang in het op het gemeentefonds. Dit betekent een daling van circa 250 miljoen euro in 2014 oplopend tot circa 500 miljoen euro vanaf 2018. Dit effect zit verwerkt in de septembercirculaire 2013 van het gemeentefonds.

In het financieel perspectief hadden we een inschatting gemaakt van het effect van de aanvullende rijksbezuinigingen van 6 miljard euro. We hadden hiervoor een structureel nadeel opgenomen van 3,8 miljoen euro vanaf 2014. Vanaf 2015 hielden we wel rekening met een

positieve correctie van 1,7 miljoen euro in verband met de verwachting dat de nullijn op ambtenarensalarissen één jaar langer zou worden toegepast.

Uit de septembercirculaire blijkt het werkelijke effect van de aanvullende rijksbezuinigingen (inclusief overige effecten) een nadeel van circa 4 miljoen euro te zijn in 2014. Ten opzichte van het verwachte nadeel van 3,8 miljoen euro betekent dit dus een verslechtering van 0,2 miljoen euro in 2014.

Voor 2015 wordt een nadeel verwacht van 4,5 miljoen euro, in 2016 een nadeel van 5,7 miljoen euro en in 2017 een nadeel van 5 miljoen euro.

Daarnaast stond in de meicirculaire een waarschuwing dat het accres van het gemeentefonds lager kon uitvallen als gevolg van uitstel of afstel van projecten. We hielden daarom in 2014 rekening met een flinke neerwaartse bijstelling van het accres. Met behulp van ons intervalmodel hebben we hiervoor een inschatting gemaakt van dit risico. Dit risico is bepaald op 9 miljoen euro.

In de septembercirculaire staan echter geen signalen meer waaruit een verdere verlaging van het accres voor 2014 blijkt. De reservering van 9 miljoen euro hiervoor kan hierdoor vervallen. Dit levert een incidenteel voordeel op van 9 miljoen euro in 2014.

Uit de septembercirculaire blijkt een structurele verhoging van de Wmo uitkering van 0,9 miljoen euro vanaf 2014. Door deze verhoging aan het betreffende beleidsterrein door te geven kan het hiervoor gereserveerde extra beleid van 1,7 miljoen euro verlaagd worden met 0,9 miljoen. Dit levert een structureel voordeel op van 0,9 miljoen euro vanaf 2014.

Tenslotte blijkt uit de septembercirculaire dat in 2013 een extra bedrag wordt ontvangen van 0,5 miljoen euro voor de bestrijding van armoede. Het verwachte resultaat in 2013 op de bestrijding van armoede zit al verwerkt in het verwachte jaarrekening resultaat 2013. De extra bijdrage in 2013 kan hierdoor vrijvallen in de algemene middelen. Dit leidt tot een voordeel van 0,5 miljoen euro in 2014.

Samengevat leidt bovenstaande tot de volgende aanpassingen in het financieel perspectief 2014-2017 (ziet u tabel hieronder)

Onderdeel	2014	2015	2016	2017
Concern effect septembercirculaire 2013	-3.989	-4.479	-5.745	-4.883
Vervallen risico ivm aanvullende Rijksbezuinigingen	3.800	3.800	3.800	3.800
Vervallen correctie ivm nullijn cao		-1.700	-1.700	-1.700
Vervallen correctie op access 2014	9.000			
Verlaging extra beleid WMO gelden	900	900	900	900
Armoedebeleid 2013: Effect verlaging aanvulling wsv	493			
Totaal effecten	10.204	-1.479	-2.745	-1.883

Sleuteljaar 2014

Het jaar 2014 is een sleuteljaar voor gemeenten. In 2014 moeten er belangrijke stappen gezet in de realisatie van de decentralisaties op het gebied van jeugd, zorg en werk. Het is immers de bedoeling dat gemeenten op 1 januari 2015 verantwoordelijk worden voor de uitvoering van deze drie decentralisaties. De beoogde omslag van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving dient door de gemeenten te worden gerealiseerd.

Tegelijkertijd moet er de wettelijke en financiële kader nog behoorlijke slagen worden gemaakt. De wettelijke kaders komen nog in parlementaire behandeling. Een geldelijke verdeling naar gemeenten is nog niet gegeven.

Een belangrijke discussiepunt tussen de VNG en het kabinet is de vraag in hoeverre sprake is van een daadwerkelijke decentralisering of dat er sprake blijft van taken in medebewind. Wanneer er sprake is van medebewind dan lopen de gemeenten aan de leidraad van het Rijk, de beleidsvrijheid is geringer dan bij een daadwerkelijke decentralisatie. Tegelijkertijd heeft COELO berekend dat wanneer de uitvoering 1:1 wordt overgenomen en de door het Rijk voorgenomen kortingen worden doorgevoerd, het totale tekort voor alle gemeenten oploopt naar 6 miljard in 2017.

Vanuit de miljoenennota lijkt ons dit het belangrijkste punt, die zowel om een doorlopende interne en externe aandacht (o.a. in VNG en G32 verband) vraagt. Hierin is een dwarsverband met de kerntakendiscussie en burgerkracht.

Sociale domein

Voor het sociale domein geldt dat de omslag van de klassieke verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving een bevestiging is van een al eerder ingezette ontwikkeling. De accentverschuiving naar de eigen verantwoordelijkheid van de burger gaat gepaard met 'een historische taakverschuiving' van rijk naar gemeenten op het gebied van langdurige zorg, jeugdzorg en sociale zekerheid. 'Dicht bij de burger en tegen lagere kosten', zo valt in de Miljoenennota te lezen.

Jeugd

Aan de hervorming van de jeugdzorg besteedt de miljoenennota niet veel aandacht. Het is eerder ingezet beleid, 2014 is een overgangsjaar. De nieuwe wet ligt in de Tweede Kamer.

Zorg- AWBZ

De decentralisatie van de extramurale begeleiding en verzorging per 2015 vanuit de AWBZ naar de gemeenten – conform de ons bekende inhoud- gaat volgens planning door. In de miljoenennota is nog geen sprake van, dat bij nader inzien de extramurale verzorging niet naar de gemeenten gaat (Wmo), maar naar de ziektekostenverzekering.

Opmerkelijk is, dat de er wel budgettaire ruimte (1 tot 1,5%) is voor beperkte groei van de curatieve zorg (o.a. medisch specialistische zorg, huisartsenzorg), maar het streven van het kabinet om mensen langer thuis te laten wonen niet vertaald wordt in budgettaire ruimte voor gemeente, maar juist met een forse bezuiniging (15 tot 25%).

Werk- Participatiewet

In 2014 bereiden het Rijk, de gemeenten, sociale partners en andere organisaties de beoogde invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 voor. Deze wet biedt ondersteuning aan mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Uitgangspunt is dat iedereen de kans krijgt om volwaardig mee te doen in de samenleving, bij voorkeur via een reguliere baan.

Gemeenten gaan samen met sociale partners werkbedrijven oprichten om mensen in de bijstand of met een arbeidsbeperking te helpen bij het vinden van een baan. Werkgevers en overheid stellen zich samen garant voor 125.000 extra banen in 2026. Als blijkt dat dit aantal niet wordt gehaald, worden bedrijven alsnog verplicht een percentage van hun personeel te rekruteren uit mensen met een arbeidsbeperking. Het wetsvoorstel daartoe ontvangt u dit najaar.

Vooruitlopend op de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 komen in 2014 de eerste 5000 banen beschikbaar voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze banen maken deel uit van de afspraken uit het sociaal akkoord om 125.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking beschikbaar te stellen.

Wetswijziging WWB-maatregelen

In 2014 treden volgens planning de wetswijzigingen in de WWB in werking die voortvloeien uit het regeerakkoord. Enkele belangrijke wijzigingen betreffen de invoering van de kostendelersnorm, intensivering van het armoedebeleid, aanscherpingen op het gebied van de aan bijstand verbonden verplichtingen en de algehele arbeids- en re-integratieplicht. Volgens planning treedt het wetsvoorstel op 1 juli 2014 in werking.

Intensivering armoede- en schuldenbeleid

Het kabinet wil, ook in deze economisch moeilijke tijden, dat niemand als gevolg van armoede buiten de boot valt. Daartoe heeft het kabinet in 2013 al een bedrag van 20 miljoen euro beschikbaar gesteld. De komende jaren gaat het kabinet het armoede- en schuldenbeleid verder intensiveren en stelt daartoe in 2014 80 miljoen euro en voor 2015 en latere jaren 100 miljoen euro extra ter beschikking. Daarvan gaat 493 miljoen euro in 2013 naar Groningen.

Eenmalige uitkering koopkrachtpakket

In 2014 wordt 70 miljoen euro ingezet voor een eenmalige uitkering voor mensen met een inkomen tot 110% sociaal minimum, dit is inclusief uitvoeringskosten. Er komt hiervoor een wettelijke regeling die zal worden uitgevoerd door gemeenten.

Afschaffing regelingen voor chronisch zieken en gehandicapten

Per 2014 worden de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg), de Compensatieregeling Eigen Risico (CER) en de fiscale regeling voor aftrek van specifieke zorgkosten en de daarmee samenhangende Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten (TSZ) vervangen. Gemeenten krijgen structureel 706 miljoen euro om maatwerk te kunnen bieden aan chronisch zieken en gehandicapten die thuis wonen. Door afschaffing van de Wtcg zouden mensen in een instelling zonder verzachtingsmaatregelen te weinig geld overhouden voor uitgaven zoals waskosten. Mensen in een instelling krijgen daarom extra geld bovenop de zak- en kleedgeldnorm, onder de 65 jaar gaat het straks om € 1.700 per jaar. Voor 65 plussers gaat het om € 950. Hiervoor is 248 miljoen euro beschikbaar

Sectorplannen Sociaal Akkoord

Om zoveel mogelijk mensen aan het werk te houden en te krijgen, stelt het kabinet 600 miljoen euro beschikbaar. Zoals afgesproken in het Sociaal Akkoord, komen werkgevers en werknemers hiervoor met sectorplannen. Die zijn gericht op meer banen en stageplaatsen voor jongeren, behoud van vakkrachten en betere begeleiding van werk naar werk. Voor het bestrijden van de jeugdwerkloosheid werkt de regering samen met gemeenten, sociale partners en onderwijsinstellingen om jongeren aan de slag te krijgen en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Jeugdwerkloosheid

Uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) wordt 30 miljoen euro extra geïnvesteerd in de aanpak van jeugdwerkloosheid. Dit komt bovenop de 50 miljoen euro die voor dit doel al eerder was uitgetrokken.

Toename uitgaven bijstand

In de begroting van het ministerie van SZW houdt men rekening met een stijging van de bijstandsuitgaven in de komende jaren. Tot en met 2018 is er sprake van een toename van de verwachte uitgaven op grond van de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG). De stijging in 2014 wordt vooral veroorzaakt door de verwachte toename van de werkloosheid. De meerjarige stijging vanaf 2015 is een gevolg van de invoering van de Participatiewet.

Maatschappelijke opvang

De Maatschappelijke Opvang wordt niet genoemd in de miljoenennota. Trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het werkveld als volgt. De armoede is afgelopen jaren toegenomen; zo vanaf 2008 het aantal gezinnen met een laag inkomen van 8 naar 16% gestegen. Vermoedelijk zet deze trend door. Wij zien een verschuiving in de maatschappelijke opvang opgevangen wordt. Mogelijk is hier sprake van toeloop door financieel-economische problemen.

Het rijk wil dat ook mensen met een arbeidsbeperking gaan werken (denk aan werklozen en mensen met een handicap). Zij willen werkbedrijven opzetten in combinatie met een loonkostensubsidie voor deze doelgroep. Dit spoort met ons beleid om mensen naar vermogen te laten werken of dagbesteding te bieden.

De aanspraak op begeleiding vervalt. Hiermee wordt het juist weer moeilijker om mensen zo volledig mogelijk aan de maatschappij deel te laten nemen. Zal beperkingen in de mogelijkheden geven deze mensen beter in de samenleving te integreren. Zorg wordt duurder, daarnaast moet voor veel zorg een eigen bijdrage betaald. Het zal mogelijk moeilijker worden bemoeizorg te leveren.

Sport

De sportbegroting van VWS bedraagt 125 miljoen. Ter vergelijking: de gemeenten, verantwoordelijk voor het lokale accommodatie en beweegbeleid, geven jaarlijks circa 1 miljard aan sport uit.

De Beleidsbrief sport 2011 wordt in 2014 verder uitgevoerd. Het grootste deel van de rijksmiddelen gaat naar landelijke programma's bijvoorbeeld topsport, onderzoek en gehandicaptensport. De subsidies worden toegekend aan organisaties zoals NOC*NSF, sportbonden en onderzoeksinstituten.

Meer geld voor de combinatiefuncties, specifiek voor de buurtsportcoaches. Dit was al bekend. In de gemeentebegroting 2014 gaan we uit van toename van het aantal combinatiefuncties van 18,6 in 2012 naar 23 in 2014.

Cultuur

In tegenstelling tot eerdere plannen blijft de cultuurkaart de komende tien jaar bestaan.

Vreemdelingenbeleid

In de begroting staat verder dat vreemdelingen die illegaal in Nederland zijn vanaf volgend jaar strafbaar zijn. Dan wordt de maatregel, die ook was aangekondigd in het regeerakkoord, geïmplementeerd.

Maatschappelijke stages

De wettelijk verplichte maatschappelijke stage wordt afgeschaft.

Veiligheid

Geen nieuwe beleidsvoornemens richting gemeenten.

Ruimtelijk-economisch domein

De rijksbegroting 2014 bevat voor het ruimtelijke-economisch domein weinig nieuws ten opzichte van wat eerder al bekend was geworden in onder andere het Woonakkoord, het Energieakkoord en het (concept)akkoord tussen kabinet en corporaties. Hieronder noemen we de belangrijkste punten die ook aanknopingspunten bieden voor de stad en de regio. Indien gewenst, kunnen deze zaken later nader worden uitgewerkt.

Economische Zaken

Het Topsectorenbeleid wordt voortgezet. Voor ons blijven met name Energie en Healthy Ageing kansen bieden.

Het kabinet schept meer mogelijkheden voor financiering (naast financiering door banken), door o.a. verruiming van de borgstelling MKB, meer geld voor startende ondernemers via het innovatiefonds MKB+, meer ruimte voor Qredits (microfinanciering bedrijven) en een faciliteit voor zgn. vroege fase financiering, gericht op innovatief MKB. Ook crowdfunding wordt gestimuleerd.

De oprichting van een Nationale Investeringsinstelling (NII) kan eveneens zorgen voor extra investeringsmiddelen (ook voor wonen en infrastructuur).

De oprichting van de Taskforce Leegstand onderstreept het belang van de aanpak van winkel- en kantorenleegstand – voor zover dat nog nodig was.

Ter versterking van de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt starten Rijk, regio's en overheden in het kader van het eerder gesloten Techniepact een investeringsfonds voor het mbo, met een omvang van €300 mln. Verder stelt het kabinet in 2014 € 300 mln. beschikbaar voor (regionale) sectorplannen gericht op arbeidsinstroom en begeleiding van (jonge) werknemers, versnelde her-instroom van recent werkloos geworden technici, op- en bijscholing, en doorstroming en begeleiding van nieuwe werknemers door ervaren werknemers.

Randstad powered by Noord-Nederland?

De Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) is een belangrijk instrument voor het stimuleren van innovatie in het MKB en daarmee voor de versterking van de noordelijke en daarmee ook nationale economie. Echter het rijk wil kapitaal aan de NOM onttrekken twee nieuwe regionale investeringsmaatschappijen in de Randstad van investeringskapitaal te voorzien wordt geld uit de participatieafdeling van de NOM gehaald. Of te wel economische ontwikkeling in de Randstad, powered by Noord-Nederland.

Het Ministerie van EZ koerst hier op omdat de NOM niet haar hele kapitaal heeft uitstaan. Niet omdat er geen investeringsmogelijkheden zijn maar als gevolg van een strikte naleving van het investeringsbeleid (zoals dat is opgelegd door de grootaandeelhouder c.q. de Staat). Uit een recente inventarisatie blijkt dat op korte termijn alleen al bij een groot aantal healthy ageing bedrijven 35 miljoen kapitaal nodig is en mogelijk ook bij andere topsectoren. De investeringen zijn nodig voor het uitbreiden van de productiecapaciteit en voor een versterking van de positie op de buitenlandse markten. Deze inventarisatie is uitgevoerd vanwege het gesprek dat het kabinet heeft met institutionele beleggers/pensioenfondsen over de mogelijkheden te investeren in Nederland. Kortom Noord-Nederland gaat samen met het rijk bekijken of institutionele beleggers kunnen investeren in noordelijk MKB terwijl de NOM, die daar voor is opgericht, daar niet in mag investeren en kapitaal wordt onttrokken.

Energieakkoord

Het Energieakkoord biedt kansen op het terrein van EZ/innovatie, werkgelegenheid, wonen en milieu. Dit is nader uitgewerkt in een notitie die 16 september is besproken in B&W. Wij

zullen het lopende energieprogramma leggen naast de taken die gemeenten volgens het energieakkoord (c.q. de rijksbegroting 2014) geacht worden te verrichten.

Wonen

Voor het Energierakkoord komt 400 miljoen beschikbaar voor energiebesparende maatregelen bij sociale huurwoningen. Samen met de corporaties moeten we nagaan wat er nodig is om een substantieel aandeel hiervan naar Groningen te halen.

Ook komt er een revolverend fonds voor energiebesparing voor eigenaar-bewoners en verhuurders, met een beoogde omvang van ongeveer 740 miljoen euro.

Het rijk geeft meer ruimte voor huurverhoging voor de hogere inkomens en verwacht daarvan extra doorstroming op de woningmarkt. In combinatie met rijksbeleid gericht op beperking van de kerntaken van de corporaties tot de 'doelgroep van beleid' verwacht het rijk daarmee dat het voor private partijen aantrekkelijker wordt om te investeren in aanbod voor midden- en hogere inkomens. In ons woonbeleid en de actualisatie van de woonvisie zullen we trachten hierop zo goed mogelijk in te spelen.

Een (mogelijke) vrijstelling binnen de verhuurdersheffing betreft de transformatie van kantoren in woningen. Dit kan mogelijkheden bieden voor vooral jongerenhuisvesting. Het lage BTW-tarief voor verbouwing en renovatie geldt tot maart 2014. In lijn met het Woonakkoord komt er 50 miljoen voor Startersleningen.

Infrastructuur en Milieu

Gezien de bezuinigingen is het positief dat de financiering van de Aanpak Ring Zuid niet in het geding is en dat een eventueel aanbestedingsvoordeel beschikbaar blijft voor Groningen. In het kader van 'groene groei' (zie ook het Energieakkoord) komt vanaf 2015 300 miljoen euro beschikbaar voor benuttingsmaatregelen, waaronder alternatieve vormen van vervoer, spitsmijdingsprojecten en inzet van nieuwe technologie.

In de begroting van IenM wordt 100 miljoen euro vrijgemaakt voor waterkwaliteit. De Topsector Water werkt tevens aan een verdubbeling van de toegevoegde waarde in 2020, daar moeten we vanuit het Noorden nadrukkelijk op aansluiten.

In 2014 willen overheden en vervoerders de OV-chipkaart gebruiksvriendelijker maken. Zo moet het eenvoudiger worden om over te stappen tussen spoorvervoerders,

Er komt een Roadmap Klimaat, mede op basis van het SER-Energieakkoord voor Duurzame Groei, waarin stappen worden gezet naar een volledige klimaat-neutrale Energievoorziening.

In ons energiebeleid zullen we daar op in moeten spelen (zie hiervoor: Energieakkoord).

Groeien door te vergroenen vertaalt zich ook in transitie naar een circulaire economie, waarin het ontstaan van afval en emissies wordt voorkomen. Zo wordt in het kader van het programma 'Van afval naar Grondstof' in de Ketenaanpak Kunststof de waarde van gerecycled kunststof verhoogd.

Het kabinet streeft voor Schiphol naar selectieve groei. Vliegverkeer dat niet gebonden is aan Mainport Schiphol wordt opgevangen op regionale luchthavens. Het kabinet kijkt daarbij vooral naar Lelystad, maar het kan ook kansen bieden voor Eelde.

In 2014 zal minister Schultz de Omgevingswet aanbieden aan de Tweede Kamer. Dit moet leiden tot minder regels, grotere keuzevrijheid voor burgers en ondernemers, één loket voor omgevingsvergunningen, kortere procedures en een besparing van honderden miljoenen euro's. Uiteraard heeft dit ook grote consequenties voor de gemeenten.

IV Right to Challenge (deel C motie 15)

Tijdens het voorjaarsdebat van 19 juni 2013 heeft u de motie *Right to Challenge* aangenomen. In deze motie spreekt u uit dat sectoren en instellingen die getroffen worden door de bezuinigingen een *Right to Challenge* zouden moeten hebben om met een budgetneutraal alternatief te komen in hun eigen veld. De voorstellen moeten daarbij evenveel opleveren als het oorspronkelijke voorstel.

In de brief van 10 juli 2013 *Afhandeling moties voorjaarsdebat 2013* (BD13.3788308) hebben we u geïnformeerd dat we instellingen de mogelijkheid geven om met een bezuinigingsalternatief te komen binnen de eigen sector.

Hieronder gaat we in op de uitkomsten van de motie *Right to Challenge*. We geven eerst kort het gevolgde proces weer. Daarna geven we aan wat de kern van de ingediende alternatieven is eventueel aangevuld met aanvullende relevante informatie uit de gevoerde gesprekken. Tot slot geven we aan welk besluit ons college hierover heeft genomen.

Proces

De instellingen zijn in het bezuinigingsbesluit van 12 juli 2013 geïnformeerd over de motie *Right to Challenge*. De sluitingsdatum van de *Right to Challenge* was 23 augustus 2013. In totaal hebben tien instellingen uit de domeinen Zorg, Welzijn Jeugd, Cultuur en Onderwijs gebruik gemaakt van de *Right to Challenge*. Met alle indieners is een gesprek gevoerd over het ingediende alternatief. Van de gesprekken is een verslag gemaakt. Deze verslagen zijn geaccordeerd door de instellingen.

Na besluitvorming zullen wij alle instellingen die een alternatief hebben ingediend per brief over de uitkomst informeren.

Kern ingediende alternatieven en besluit college.

Per programma beschrijven wij u hieronder de kern van de ingediende alternatieven en het besluit dat ons college hierover heeft genomen.

Programma 4 Welzijn Gezondheid en zorg

1. Discriminatiemeldpunt

Het discriminatiemeldpunt Groningen (DMG) komt met een alternatieve financiering van de beoogde bezuiniging. Het voorstel is:

- Geen taakstelling van 10% op de rijksbijdrage die bedoeld is voor de uitvoering van de wettelijke taken;
- De taakstelling van 10% op de rijksbijdrage (7.400 euro) volledig ten laste te laten komen van de aanvullende gemeentelijke bijdrage van 24.000 euro voor voorlichting en preventie. Dit betekent dat de aanvullende gemeentelijke bijdrage vanaf 2014 14.200 euro bedraagt en dat de rijksbijdrage intact blijft.

Ons college heeft besloten akkoord te gaan met het alternatief van het Discriminatiemeldpunt. De bezuinigingstaakstelling van 10% op de rijksbijdrage komt daarmee ten laste van de aanvullende gemeentelijke bijdrage voor voorlichting en preventie.

2. Het Dok

Het Dok stelt voor om het onderhoud van pand en omgeving (openbare ruimte) in eigen beheer uit te voeren en de gemeentelijke reservering hiervoor te beschikken aan het Dok. Verder vraagt het Dok toestemming voor de verhuur van het gebouw voor commerciële activiteiten, waaronder voor bruiloften en partijen.

Ons college heeft besloten de alternatieven van het Dok nader te onderzoeken.

3. Drie gezamenlijke accommodaties ('t Vinkhuys, MFC De Weijert en het Dok)

De drie gezamenlijke accommodaties stellen voor het beheer per gebied onder te brengen bij de grote multifunctionele wijkcentra. Deze krijgen de verantwoordelijkheid om het beheer te verdelen in dat gebied in overleg met de andere accommodaties en op basis van de programmering en de behoefte. De huidige situatie waarin de beheerpool is ondergebracht bij WerkPro is een dure oplossing in de ogen van de wijkcentra. Daarnaast stellen de besturen voor het kinderkwerk meer vanuit de wijk te organiseren waarbij de grote multifunctionele wijkcentra opdrachtgever en werkgever worden voor het kinderkwerk.

Ons college heeft besloten om het alternatief van 't Vinkhuys, MFC de Weijert en het Dok nader te onderzoeken.

4. MJD/COP/GGD (CJG-uitvoering)

Het voorstel van de partijen MJD, COP en GGD is de taakstelling:

- a) met elkaar te realiseren en niet per instelling afzonderlijk;
- b) vorm te geven in relatie tot de visie van een geïntegreerde dienstverlening voor alle inwoners (0-100 jr.);
- c) vooral te richten op efficiëntere bedrijfsvoering en coördinatie en zo min mogelijk op de uitvoering.

Hiervoor willen ze graag meer tijd dan 1 januari 2014.

Ons college heeft besloten punt a van het alternatief van de CJG-partners MJD/COP/GGD over te nemen.

Programma 6 Cultuur

5. Noorderzon

Noorderzon heeft voorgesteld de 1,1 miljoen euro eerlijker bezuinigen over meer instellingen, geen uitzonderingen te maken, behalve de voorgestelde "kleine" instellingen.

Ons college heeft besloten het alternatief van Noorderzon niet over te nemen.

6. Kunstraat

De Kunstraat stelt dat zij een fors deel van de gemeentelijke subsidie kwijt is aan BTW. Bij de kunstraat zijn twee medewerkers van de gemeente gedetacheerd (1 fulltime vanuit beleid, 1 deeltijd vanuit archivering). Hiervoor ontvangt de kunstraat een factuur met BTW van de gemeente. Het gaat jaarlijks om een Btw-bedrag van circa 16 duizend euro. Dit bedrag kan de Kunstraat niet terugvorderen bij de fiscus. De Kunstraat stelt voor een manier te vinden deze kosten te vermijden en zo de gevraagd bezuinigingen op de overhead te realiseren.

Ons college heeft besloten om het alternatief van de Kunstraat niet over te nemen.

7. Stichting Jonge Harten

De stichting Jonge harten stelt voor de bezuinigingen over alle culturele instellingen te verdelen en geen uitzonderingen te maken. Zij stellen dat instellingen dreigen om te vallen, omdat de korting per instelling te groot wordt, en dat het gehele veld hier de consequenties van ondervindt.

Ons college heeft besloten om het alternatief van Stichting Jonge Harten niet over te nemen.

8. Vera

Vera pleit voor een eerlijke verdeling van de korting op alle kunstinstellingen in Groningen en dat het Forum haar reserve die zij jaarlijks opbouwt (1 miljoen euro) moet inleveren. Zij stellen dat wanneer het Forum vier jaar geen weerstandvermogen opbouwt, de generieke korting aan alle culturele instellingen te niet gedaan kan worden.

Ons college heeft besloten om het alternatief van Vera niet over te nemen.

Programma 3 Jeugd en onderwijs

9. COP

Het COP stelt de volgende punten voor in het aangereikte alternatief:

1. Merk 2014 aan als overgangsjaar in het zicht van het voornemen van minister Asscher om te komen tot en plan waarin alle peuters gebruik kunnen maken van twee dagdelen in een voorschoolse voorzieningen.
2. De geïnde ouderbijdrage niet retour aan de gemeente, maar gebruiken voor 2014. Het gaat om een bedrag van ca. 100.000 euro.
3. BOP bijstellen van ambitieniveau 2 naar 1, van twee naar één gediplomeerde leidster en een begeleider/vrijwilliger. De gemeente past dan de subsidievoorwaarden per 1 januari 2014 aan.
4. Kinderopvangtarief verhogen tot kostendekkend niveau, anders moet COP overwegen BOP niet meer uit te voeren vanaf 2014.
5. Geef COP de ruimte om te anticiperen op bezuinigingsmaatregelen in 2014 en afscheid te nemen van werknemers die geboren zijn in of voor 1953. Daarvoor is een goed sociaal plan noodzakelijk en zouden middelen uit de beschikking van COP 2013 gebruikt kunnen worden. De gemeente rekent daarmee af op beschikking.
6. Nemen van interne maatregelen zoals sluiten locaties, loonoffer medewerkers, inleveren eindejaarsuitkering, deeltijd-ww.
7. Peuterscholen herhuisvesten in basisscholen, zodat huisvestingslasten komen te vervallen.
8. Partnerschap samen met het onderwijs: onderwijsorganisaties als aandeelhouder van het COP. Uitnodiging aan wethouder om hier regie op te voeren.

Ons college besluit heeft besloten om het alternatief van het COP niet over te nemen.

10. Terwille

Stichting Terwille heeft de Right to Challenge opgevat als een mogelijkheid om met een alternatieve besteding te komen voor de inzet van het subsidiebedrag van 9.000 euro. Terwille vraagt een bijdrage van 9.000 euro voor het jaar 2014 voor de implementatie en toepasbaar maken van een spel voor jongeren die risicogedrag laten zien op het gebied van omgaan met

social media, gameverslaving en ongezond (verslavingsgedrag). Het ingediende alternatief is daarmee geen alternatieve bezuiniging, maar een alternatieve besteding

Ons college heeft besloten om het alternatief van Terwille niet over te nemen.

BIJLAGE III - Motie 15 Schema mogelijke effecten programmadoelen en doelgroepen

- = raakt geen doelgroep

Quick-wins en bezuinigingen op eigen organisatie die niet raken aan programmadoelen danwel doelgroepen zijn niet opgenomen in onderstaand schema

Doelgroepen die bezuiniging aangaan	Programma	Deelprogramma	Bezuiniging + omschrijving	Gevolgen bezuinigingen (eerste inschatting)	Mogelijke effecten programmadoelen
Stadgers in het algemeen, ondernemers, strategische partners	2. Economie en Werkgelegenheid	Overige Economie en Werkgelegenheid	Vermindering bijdrage cofinancieringsfonds vanaf 2015.	Minder projecten binnen dit cofinancieringsfonds. Daar staat nieuw cofinancieringsfonds vanaf 2014 tegenover.	Beperkt effect
Stadgers in het algemeen, ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Overige acquisitie	G-Kracht; minder beschikbaar voor actief netwerken en internationale betrekkingen (2014)	Minder mogelijkheden opzetten projecten in regionale netwerken (NG4) op gebied van arbeidsmarkt en innovatie, alleen nog personele inzet	Belangen van stad en regio minder zichtbaar in nationaal en internationaal verband
Stadgers in het algemeen, huishoudens met minimum inkomen	11. Stadhuis en Stadjer	Contact met de burger	Openingstijden Publieksbalie (na 2014)	Beperkt openingstijden; Langere wachttijden om een afspraak te maken.	Lagere waardering gemeentelijke dienstverlening
Stadgers in het algemeen, huishoudens met minimum inkomen	7. Verkeer	Fiets	Stoppen met spitsrekken (2014 e.v.)	Tijdens de drukste momenten worden er in de binnenstad geen extra stallingsmogelijkheden aangeboden.	Verrommeling straatbeeld, overlast, druk op handhaving
Stadgers in het algemeen, huishoudens met minimum inkomen	7. Verkeer	Fiets	Minder bemand toezicht in de fietsstalling Europapark (2014 e.v.)	Bemand toezicht van de eerste tot en met de laatste trein verdwijnt en wordt: Toezicht in de fietsstalling Europapark via camera's en vanaf 18:00 in de winter en 21:00 in de zomer door personeel.	Verminderd veiligheidsgevoel
Stadgers in het algemeen, ondernemers, strategische partners	2. Economie en Werkgelegenheid	Binnenstad en Toerisme	In 2014 korten we op binnenstadsmanagement.	We stoppen met bijdragen aan evenementen zoals Timeshift, Cityproms, Grachtenfestijn, we verminderen het aantal activiteiten binnen het gastvrijheidsprogramma (stoppen met Krassenactie, Wonen in Groningen, Huiskamerconcerten) en leveren geen bijdrage meer aan Gronings Peil, Swingin Groningen, Zienemaan en Sterren Grote Markt.	Imago binnenstad en verhoudingen strategische partners
Stadgers in het algemeen en strategische partners	Paragraaf duurzaamheid	Programma 3	Verduurzamen schoolgebouwen (2014 e.v.)	Minder inzet op het verduurzamen van schoolgebouwen.	Beperkte effecten
Stadgers in het algemeen en strategische partners	Paragraaf duurzaamheid	Programma 8	Duurzaam (ISV) na 2014	Gevolgen voor ambities en activiteiten op diverse terreinen, nieuw college maakt keuzes	Dit heeft naar verwachting effect op de doelen.
Stadgers in het algemeen en strategische partners	Paragraaf duurzaamheid	Programma 8	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2035 (2011-2014) na 2014	Gevolgen voor ambities en activiteiten op diverse terreinen, nieuw college maakt keuzes	Dit heeft naar verwachting effect op de doelen.
Stadgers in het algemeen en strategische partners	Paragraaf duurzaamheid	Programma 2	Duurzaamheid: energiebudget (2014)	Minder handhaving, inspecteur minder milieuwetgeving, plan verduurzamen riolering uitgesteld (nog geen aansluiting bij markt), minder gemeentelijke formatie	Vertraging realiseren duurzaamheidsambities
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Verlagen borgniveau van het parkdeel (niet de graven) op begraafplaats (2014 e.v.)	Minder onderhoud van het parkdeel op begraafplaatsen	De algemene indruk van het onderhoud begraafplaatsen zal verminderen
Stadgers in het algemeen	11. Stadhuis en Stadjer	Publieke dienstverlening	Opheffen buitendienst documenten (2014 e.v.)	Geen wettelijke taak. Burger gaat voor diensten betalen	Lagere waardering gemeentelijke dienstverlening
Stadgers in het algemeen	8. Wonen	Doelgroepen	Vanaf 2015 bezuinigen we op het plaatsen van fietsklemmen in wijken met veel studenten (2015 e.v.)	Vanaf 2015 worden er minder fietsklemmen in wijken met veel studenten geplaatst.	Verrommeling van de omgevingen met veel studenten
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Minder middelen voor ecologisch beheer vanaf 2014	Stoppen met nieuwe projecten en monitoring over langere periode	Verlaging biodiversiteit
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Stoppen met watertaken uit rioolrecht (2014 e.v.)	Weghalen fonteinen en slechtere waterkwaliteit	We leggen geen natuurlijke oevers meer aan, stoppen extra baggerwerk en monitoring
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Stadsleven Natuurlijk (2014 e.v.)	We dragen niet meer bij aan verschillende instanties en initiatieven	Daar waar we onderdelen kunnen onderbrengen in andere onderdelen van beleid. Minder cofinanciering van projecten zal leiden tot effecten, onduidelijk is nog wat en waar
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Afvalinzameling en verwerking	Niet meer ophalen grofvuil (2014 e.v.)	Gebruiker kan zelf gratis grofvuil naar depot brengen en tegen betaling (kostendekkend) laten ophalen	Mogelijk illegaal dumpen
Stadgers in het algemeen	10. Veiligheid	Veilige woon- en leefomgeving	Bezuiniging extra beleidsmiddelen: Veiligheidsbeleid (2014)	De activiteiten 'registraties van prostituees' en 'aanpak jeugdgroepen' worden gestopt. De aanpak van jeugdgroepen is inmiddels regulier beleid, hier verwachten we geen effecten. Bij cameratoezicht wordt een bezuiniging doorgevoerd door efficiëncymaatregelen, hier verwachten we daarom geen effecten. Op Halt gaan we bezuinigen en dit zal tot iets minder voorlichtingen leiden. De bezuiniging op wijk- en stratenaanpak is minimaal, we verwachten daarom beperkte effecten.	Beperkte effecten
Stadgers in het algemeen	8. Wonen	Overig Wonen	Eenmalige korting op het activiteitenbudget wonen (50% van totale budget)	Aantal bijdragen aan (nog te bepalen) beurzen (Nieuwbouwbeurs, Wonen & Co, Dag van de Architectuur) en onderzoeken (o.a. Bevolkingsprognose) kunnen niet meer worden verstrekt	Genoemde beurzen vinden ook doorgang zonder gemeentelijke bijdrage
Stadgers in het algemeen	8. Wonen	Bestaande Woningvoorraad	Korting op gemeentelijke aandeel in NLA	Corporaties korten ook 10%. Daardoor minder geld beschikbaar voor de in totaal 15 wijkteams.	Dit zal tot gevolg hebben dat er minder initiatieven in de wijk kunnen worden gerealiseerd.
Stadger in het algemeen	8. Wonen	Doelgroepen	Odb Norm (2014)	Subsidie in plaats van handhaving	Met het beschikbare bedrag kunnen ongeveer 300 a 500 panden worden aangepast.
Stadger in het algemeen	8. Wonen	Doelgroepen	Afroming deel Revolverend fonds (2013)	Minder leningen verstrekken voor Collectief Particulier Opdrachtgever, starters en monumenten	Minder starters krijgen een (financieel) duwtje in de rug bij de aanschaf van hun woning.
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Voor 2014 (en de jaren daarna) worden geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor extra onderhoud in de binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend grijs/groen.	Geen extra inzet in genoemde gebieden	Verrommeling straatbeeld (tevredenheidsscores over onderhoud en de Borgscore (hoog naar basis) zullen zeer waarschijnlijk dalen)
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Borgniveau's naar laag (met uitzondering van binnenstad, Noorderplantsoen (2014 e.v.)	Minder onderhoud	Verrommeling straatbeeld (tevredenheidsscores over onderhoud en de Borgscore (hoog naar basis) zullen zeer waarschijnlijk dalen).
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud (2014)	Hierdoor vervalt bijvoorbeeld de extra inzet in de huiskamer/binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend onderhoud grijs groen.	Verrommeling straatbeeld.
Stadgers in het algemeen	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Afvalinzameling en verwerking	Leges kapvergunningen (2013 e.v.)	Inwoners dienen te betalen voor het verkrijgen van een kapvergunning.	Mogelijk illegale kap
Stadger in het algemeen	11. Stadhuis en Stadjer	Beleidscommunicatie	Korting Oog TV (2014 e.v.)	Minder voorlichting via "postbus 51-voorlichtingsfilmpjes" en communicatie via OOG-teletekst en stilstaande beelden.	Minder bereik stadger
Stadgers in het algemeen	11. Stadhuis en Stadjer	Publieke dienstverlening	Leges huwelijk aanpassen (2014 e.v.)	Beperken aantal kostenloze huwelijken tot 2x per week	Versobering van het gratis huwelijk
Stadgers in algemeen, meer specifiek burgers in bezit koopwoning	Paragraaf lokale heffingen	Programma algemene inkomsten en post onvoorzien	Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging (2014 e.v.)	De woonlasten voor burgers worden in 2014 gemiddeld niet hoger.	-

Ondernemers, Stadlers in het algemeen	2. Economie en Werkgelegenheid	Overige Economie en Werkgelegenheid	G-kracht na 2014; minder toekenning van middelen t.o.v. van voorgaande jaren	Gevolgen voor ambities en activiteiten op diverse terreinen, nieuw college maakt keuzes	Dit heeft naar verwachting effect op de doelen.
Ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Ruimte voor bedrijvigheid	Korten in 2013 en 2014 op fonds economische ontwikkeling	Continuëren structurele bijdrage aan Groninger Congresbureau, binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs. Gemeentelijke bijdrage neemt af met name daar waar activiteiten ook zonder bijdrage voort kunnen. <i>Verantwoordelijkheid meer bij derden, stimulerende rol.</i>	Beperkte effecten
Ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Ruimte voor bedrijvigheid	G-kracht; minder beschikbaar voor Ruimte voor bedrijvigheid (2014)	Minder personele inzet en cofinancieringsmogelijkheden voor projecten op bedrijventerreinen. Stoppen van financiële ondersteuning OTP. Bijdrage aan Ondernem 't gaat omlaag.	Beperkt, financiële bijdrage verminderd, echter stimuleren initiatieven ondernemers door andere manier werken (o.a. minder regeldruk, meer flexibele bestemmingsplannen)
Ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Binnenstad en Toerisme	Bezuiniging in 2014 en in de jaren erna aan promotiebudget stad Groningen	Geen <i>afzonderlijke</i> bijdrage aan promotiecampagne 'Er gaat niets boven Groningen'	Minder exposure. Mogelijk minder toeristen.
Ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Binnenstad en Toerisme	G-kracht; minder beschikbaar voor binnenstad en toerisme (2014)	Minder subsidieverlening aan publiektrekkende activiteiten. Daarnaast verlagen we bijdrage aan ondernemersondersteunende organisatie (Servicepunt Detailhandel en de Groningen City Club). Ook voeren we geen toeristische onderzoeken (statistieken) uit. We blijven evenementen ondersteunen zoals 4 mijl en Eurosonic. Per 1 januari is het Servicepunt Detailhandel zelfstandig en dragen ondernemersverenigingen financieel meer bij.	Mogelijk minder werkgelegen in binnenstad.
Ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Overige Economie en Werkgelegenheid	Korting in 2013 en 2014 op activiteitenbudget van de afdeling Economische Zaken	Gemeente levert financieel minder bij aan beurzen, evenementen, bedrijvencontactdagen en netwerkbijeenkomsten	Gemeente minder zichtbaar aanwezig voor ondernemers en minder in netwerken
Ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Binnenstad en Toerisme	Korten op subsidie Marketing Groningen in 2013 en in de jaren erna.	Afhankelijk van de keuzes van Marketing Groningen (de structurele korting is 3% van de totale bijdrage), gevolgen voor activiteiten citymarketing	Minder exposure, mogelijk minder toeristen
Jeugd, huishoudens met minimuminkomen	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	10 % generieke korting op alle jeugdinstanties	Minder financiële opvangruimte voor tegenvallers en daarmee kwetsbaarder	Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. <i>Mogelijke effecten daarom nog niet bekend.</i>
Jeugd	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Verlagen budget onderwijshuisvesting (2015 e.v.)	Rijksvergoedingen gaan vanaf 2015 rechtstreeks naar de scholen ipv via het gemeentefonds. De gemeente beperkt zich tot het beleidsarm(er) uitvoeren van haar wettelijke taak.	De exacte invulling van de beleidsarmere invulling van de wettelijke taak volgt bij de herijking van de gemeentelijke rol in 2014.
Jeugd	7. Verkeer	Verkeersveiligheid	Vanaf 2014 wordt geen verkeerseducatieprogramma meer door de gemeente aangeboden (2014)	geen verkeerseducatieprogramma. Verkeersexamen op basisscholen wordt na ruim 70 jaar afgeschaft.	Verkeersveilige stad. We steken geen geld meer in het beïnvloeden van de gedragsmatige kant van verkeersveiligheid. Voor de fysieke kant (bijv. drempels en snelheidsdisplay's) blijft budget beschikbaar.
Ouderen	4. Welzijn gezondheid en zorg	Sociale samenhang en leefbaarheid	Wmo huisbezoek ouderen (2014 e.v.)	budget voor kleinere vernieuwende initiatieven	Wegvallen budget heeft effect op vernieuwing en ontwikkeling
Huishoudens met minimum inkomen, ouderen	1. Werk en inkomen	Inkomen	Korten Armoedebeleid- na 2014 (versoberen bijzondere bijstand en langdurigheidstoelag)	Door versoberen bijzondere bijstand en langdurigheidstoelag ontstaat inkomensachteruitgang bij mensen onderkant samenleving	Minder mogelijkheden om de participatie van minima te stimuleren.
Huishoudens met minimum inkomen, jeugd	1. Werk en inkomen	inkomen	Versoberen armoedebeleid (bezuinigen Stadspas) (2014)	Stadspas wordt opgeheven. Daardoor minder mogelijkheden om met kortingen de maatschappelijke participatie van minima te stimuleren. H in de plaats komen een webshop voor mensen met een smalle beurd en het kindpakket.	Minder mogelijkheden om de participatie van minima te stimuleren.
Huishoudens met minimum inkomen	1. Werk en inkomen	Werk en activering	200 banenplan na 2014	We zullen het 200 Banenplan niet meer subsidiëren. De gemeente spant zich in om zoveel mogelijk banen regulier te maken.	Minder arbeidsplekken voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt .
Huishoudens met minimum inkomen	1. Werk en inkomen	Werk en activering	Taakstelling werk & participatie (2014 e.v.)	Binnen het programma Werk & Participatie stelt ons college een bezuinigingsstaakstelling voor in opgenomen. Deze taakstelling stelt ons college voor om te realiseren binnen de uitwerking van de Houtkoolschets. In 2014 wordt de taakstelling uitgewerkt in bezuinigingsmaatregelen.	Dit heeft naar verwachting effect op de doelen.
Huishoudens met minimum inkomen	1. Werk en inkomen	Werk en activering	Wegwerken overschrijding middelen re-integratie en aanvullende inzet vanuit P-budget	Gemeentelijke dienstverlening op gebied van werk en participatie efficiënter inrichten zoals geschetst in Revisie Werk en Participatie en Houtkoolschets Werk & Participatie. Deze taakstelling betekent een personele krimp 15 a 20 fte bovenop de taakstelling van 30 fte die is opgenomen in de Houtkoolschets werk en participatie. Minder Participatiebudget om mensen te ondersteunen bij begeleiding naar werk.	Door de dienstverlening anders in te richten kunnen we hetzelfde aantal mensen laten uitstromen (ca. 800). Wel kunnen we minder mensen ondersteunen en activeren.
Huishoudens met kinderen, jeugd, huishoudens met minimuminkomen	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Gezonde en veilige school (onderwijs) (2014 e.v.)	We stoppen met verslavingspreventie en bewegingsonderwijs. De verslavingspreventie in het onderwijs is geen wettelijke taak voor de gemeente.	We verwachten beperkte effecten omdat vanuit programma zorg en welzijn nog preventieactiviteiten worden aangeboden. Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag.
Huishoudens met kinderen, jeugd, huishoudens met minimuminkomen	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Verlaging financiering school maatschappelijk werk onderwijs (onderwijs) (2014 e.v.)	We zijn met scholen in overleg hoe schoolmaatschappelijk werk wordt ingepast in Passend onderwijs per 2015. Door de halvering van het budget zal ook het aantal uren gehalveerd worden.	Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. <i>Mogelijke effecten daarom nu nog niet bekend.</i>
Huishoudens met kinderen, jeugd, huishoudens met minimuminkomen	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Schoolbegeleiding/ voorzieningen scholen (onderwijs) (2014 e.v.)	We stoppen met financieren: leerlingbegeleiding, schoolbibliotheek, innovatie en onderzoek in het onderwijs. Dit zijn geen wettelijke taken.	De scholen moeten dit meer zelf gaan financieren.
Huishoudens met kinderen, jeugd, huishoudens met minimuminkomen	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/kansenbeleid (onderwijs) (2014 e.v.)	Gevolg hiervan is een verschralling van het aanbod. We zijn met het COP in gesprek over mogelijkheden om deze verschralling beperkt te houden.	Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. <i>Mogelijke effecten daarom nu nog niet bekend.</i>
Huishoudens met kinderen, huishoudens met minimuminkomen, jeugd	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	We gaan bezuinigen op kinderactiviteiten (jeugd) (2014 e.v.)	Er worden minder kinder- en jongerenactiviteiten aangeboden. In samenspraak met Instellingen (MJD en SKSG) gaan we door samenvoeging een efficiëntere werkwijze te ontwikkelen waarbij o.a. de leeftijdsbeperking wordt aangepast.	Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. <i>Mogelijke effecten daarom nu nog niet bekend.</i>
Daklozen	4. Welzijn gezondheid en zorg	Preventie en zorg	Maatschappelijke opvang (2014 e.v.)	Houden structurele opvangvoorziening in stand; ruimte voor experimenten en innovatieve ontwikkelingen verdwijnt	Beperkte effecten

(woon)booteigenaren	8. Wonen	Bestaande Woningvoorraad	Stoppen subsidieregeling "wonen op het water"	De beperkt gebruikte subsidieregeling stopt, waardoor booteigenaren minder worden gestimuleerd om de beeldkwaliteit van hun boot te verbeteren	Geen effecten
-	11. Stadhuis en Stadje	Beleidscommunicatie	Wijkcommunicatie na 2014	Wordt opgenomen in communicatie programma's (bijv. Ouderhoud en beheer openbare ruimte)	Beperkte effecten
-	11. Stadhuis en Stadje	Beleidscommunicatie	Burgerparticipatie na 2014	Wordt opgenomen in communicatie programma's (bijv. Ouderhoud en beheer openbare ruimte)	Beperkte effecten
-	13. College en raad	College en raad	Samenvoegen personeelsbladen	Eén gezamenlijk personeelsblad	Geen effecten
-	13. College en raad	College en raad	Versobering voorzieningen college en GMT	Besparen op catering, koffieservice en abonnementen	Geen effecten
-	2. Economie en Werkgelegenheid	Binnenstad en Toerisme	Ruimte voor de binnenstad (2014)	Totstandkoming van toekomstvisie op een andere manier (samen met diverse partners). Een actieprogramma voor de binnenstad wordt geschraagd.	Ontwikkeling binnenstad
-	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters (onderwijs) (2014 e.v.)	Terug naar uitvoeren wettelijke taken. Schoolmaatschappelijk werk en rebound onder verantwoordelijkheid van onderwijsbesturen.	We verwachten geen effecten, omdat scholen wettelijk verplicht zijn om deze voorzieningen op peil te houden.
-	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Efficiency gemeentelijke uitvoering voor CJG (10% korting)	Efficiency in werkzaamheden GGD	Geen effecten
-	4. Welzijn gezondheid en zorg	Sociale samenhang en leefbaarheid	Awbz dagopvang (2014 e.v.)	Er wordt steeds minder gebruik van gemaakt. De doelgroep wordt steeds vaker via de reguliere voorzieningen opgevangen.	Geen effecten
-	4. Welzijn gezondheid en zorg	Sociale samenhang en leefbaarheid	Wmo (2014)	We hebben te maken met een dalende tendens in Wmo-aanvragen en -verstrekkingen	Geen effecten
-	6. Cultuur	Culturele infrastructuur	Korting Groninger Archieven (2015 e.v.)	De efficiencykorting zal conform de gemeenschappelijke regeling in onderling overleg/met instemming van de rijkspartner moeten plaatsvinden.	Geen effecten
-	6. Cultuur	Overig Cultuur	Taakstelling cultuur (2014 e.v.)	Minder geld beschikbaar op het budget onderzoek en onvoorzien en minder geld beschikbaar op het budget cultuur algemeen.	Beperkte effecten
-	7. Verkeer	Overig Verkeer	Verlaging onderzoeksbudget Verkeer (2014 e.v.)	Minder geld voor verkeersonderzoek (verkeerstellingen, tevredenheid over parkeren op P&R terreinen en garages) Minder extern advies	Effecten beleid zijn minder goed te monitoren
-	2. Economie en Werkgelegenheid	Overige Economie en Werkgelegenheid	Verlaging bijdrage Regio Groningen Assen (2014 e.v.)	Temporiseren projecten in de regio.	Lange termijn doelen later gerealiseerd, omdat projecten later afgerond zullen zijn.
-	7. Verkeer	Openbaar Vervoer	Ruilen gemeentelijk geld binnen het project busafrit Hoogkerk met RSP-geld (2014)	geen / RSP niet voor andere projecten in te zetten	Geen effecten
-	7. Verkeer	Openbaar Vervoer	Ruilen met gemeentelijk geld binnen het project HOV-as West met RSP-geld (2014)	geen / RSP niet voor andere projecten in te zetten	Geen effecten
-	7. Verkeer	Auto	Gemeentelijk geld binnen het project Sontwegverbinding wordt vervangen (2014)	geen / BDU niet voor andere projecten in te zetten	Geen effecten
-	7. Verkeer	Auto	Een structurele verlaging op het budget voor groot onderhoud aan verkeerslichten.	In plaats van 3 verkeerslichten wordt aan 2 verkeerslichten per jaar groot onderhoud verricht	Geen effecten
-	7. Verkeer	Auto	Incidentele vrijval structureel extra beleid risicobuffer (Herewegviaduct; jaarschijf 2014)	Dekking is op z'n vroegst nodig in 2015.	Geen effecten
-	7. Verkeer	Auto	Vrijval gemeentelijke middelen Sontbrug door inzet BDU.	Door andere inzet middelen kan geld vrijgespeeld worden.	Geen effecten
-	7. Verkeer	Parkeren	Bezuinigingen fietsparkeren	Fietsparkeermaatregelen (spitsrekken / Station Europapark) hebben direct financieel effect op de begroting van het Parkeerbedrijf, maar zijn inhoudelijk ondergebracht onder deelprogramma Fiets	Geen effecten
-	8. Wonen	Overig Wonen	Opheffen reserve BWS	Gemeenschappelijke Regeling Regio Centraal Groningen (RCG) bestaat niet meer; reserve is derhalve niet nodig	Geen effecten
-	8. Wonen	Overig Wonen	Opheffen OV-voorziening	Restant voorziening	Geen effecten
-	8. Wonen	Overig Wonen	Verminderen voorziening Volkshuisvesting (omdat is afgelost op gewaarborgde leningen en leningen die wij verstrekken aan corporaties)	Afnemende omvang van bedrag waar risico op wordt gelopen betekent dat voorziening omlaag kan	Geen effecten
-	8. Wonen	Overig Wonen	vrijval BLS uit project Liquid City	Project Liquid City gaat niet door, gereserveerde middelen kunnen vrijvallen	Geen effecten
-	9. Onderhoud en Beheer Openbare ruimte	Kwaliteit van de leefomgeving	Opschorten meerjareninvesteringen BORG in 2013 en 2014	Investeringen vinden later plaats	Geen effecten
-	10. Veiligheid	Veilige woon- en leefomgeving	Veiligheidsgeld vrijspelen door inzet rijksbijdrage MO (2014 e.v.)	Mogelijk doordat activiteiten zijn meegenomen in het geherprioriteerde programma Maatschappelijke Opvang. Activiteiten worden dus gecontinueerd.	Geen effecten
-	6. Cultuur	Overige Voorzieningen	Cultuur (ISV) na 2014	O.a. stoppen met Kunst op Straat	Minder diversiteit in het straatbeeld
-	8. Wonen	Overig Wonen	ISV na 2014	Ambities en activiteiten op diverse terreinen veranderen, zullen anders ingevuld moeten worden	Dit heeft naar verwachting effect op de doelen. Later mee bekend
Woonwageneigenaren	8. Wonen	Kwaliteit van de leefomgeving	Minder personele inzet in de beheertaak bij woonwagens	minder beheer woonwagens, meer zelfredzaamheid bewoners	Doelgroep woonwageneigenaren krijgt minder aandacht. Verrommeling?
We verwachten dat de generieke korting huishoudens met minimum inkomen, jeugd, huishoudens met kinderen aangaan	3. Jeugd en onderwijs	Integraal Jeugdbeleid	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen (onderwijs)	Het niet doorgeven aan onderwijsinstellingen betekent dit dat zij loon en prijsstijgingen uit het activiteitenbudget moeten halen. Dit kan gevolgen hebben voor de uitvoering van activiteiten door de onderwijsinstellingen.	Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. Mogelijke effecten daarom nog niet bekend.
We verwachten dat de generieke korting huishoudens met minimum inkomen, jeugd, huishoudens met kinderen aangaan	4. Welzijn gezondheid en zorg	Sociale samenhang en leefbaarheid	10% generieke korting op zorg en welzijn instellingen	Minder financiële opvangruimte voor tegenvallers en daarmee kwetsbaarder	Vanaf begin oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. Mogelijke effecten daarom nog niet bekend.
We verwachten dat de generieke korting huishoudens met minimum inkomen, jeugd, huishoudens met kinderen aangaan	5. Sport en bewegen	Sportieve infrastructuur	10% generieke korting op sportverenigingen	Minder financiële opvangruimte voor tegenvallers en daarmee kwetsbaarder	Vanaf 1 oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. Mogelijke effecten daarom nu nog niet bekend.
We verwachten dat de generieke korting de Stadje in het algemeen aangaan	6. Cultuur	Culturele infrastructuur	10% generieke korting op cultuurinstellingen	Minder financiële opvangruimte voor tegenvallers en daarmee kwetsbaarder	Vanaf 1 oktober inhoudelijke keuzes bekend bij indienen subsidieaanvraag. Mogelijke effecten daarom nu nog niet bekend.
We verwachten dat de generieke korting de Stadje in het algemeen aangaan	6. Cultuur	Deelname aan cultuur	Cultuur na 2014	Gevolgen voor ambities en activiteiten op diverse terreinen, keuzes nieuw college	Dit heeft naar verwachting effect op de doelen
Studenten	2. Economie en Werkgelegenheid	Binnenstad en Toerisme	Bezuiniging vanaf 2014 aan promotiebudget KEI week	Via deze weg geen gemeentelijke exposure tijdens KEI week	Beperkte effecten
Strategische partners, ondernemers	2. Economie en Werkgelegenheid	Groningen Kennisstad	Minder geld beschikbaar voor het stimuleren van de toepastor Energie en Healthy Ageing.	Verminderde bijdrage aan het Healthy Ageing Netwerk Noord-Nederland (HANNN); Minder geld voor aanjagen van projectinitiatieven en voor de procesbegeleiding daarvan, en ook niet voor de cofinanciering van de Energy Academy Europe/EnTranCe. Verlaagde bijdragen aan activiteiten Energy Valley en stimuleren energieke MKB-ers	Effecten op vernieuwing en ontwikkeling.
Strategische partners, ondernemers en studenten	2. Economie en Werkgelegenheid	Groningen Kennisstad	Korting op Akkoord van Groningen in 2013 en 2014	Minder geld voor Campagne 2014. Concrete invulling afhankelijk van keuzes stuurgroep Akkoord van Groningen.	Minder (inter)nationale zichtbaarheid Groningen als City of Talent